

PREZIDENTAS LBJ PAŠAUKĖ ATSARGINIUS

NERIMAS EUROPOJ DEL JAV LAIVO PAGROBIMO ŠIAURINĖJE KOREJOJE

LONDONAS. — Šiaurinės Korėjos atsakymas sugrąžinti Amerikai pagrobtą laivą, sukėlė nerimą Europos spaudoje. Paryžiuje dar daugiau žmonės ėmė supirkinėti auksą. Tai, paprastai, įvyksta ateinant krizei. Italijos ir Vokietijos spauda linkusi manyti, kad Amerikos laivas šnipinėjo teritoriniuose Korėjos vandenyse. Viešoji nuomonė laiko šio laivo praradimą dar vienu amerikiečių nepasisekimu ir prisimena Rusijoje numuštą šnipinėjimo lėktuvą U-2. Dabar, kaip rašo prancūzų "France-Soir", Johnsonas turi nemalonų pasirinkimą — arba nusileisti korėjiečiams arba pradėti ten naują karą.

Pentagonas atmetė šiaurės Korėjos radijo paskelbtą "Pueblo" laivo kapitono "prisipažinimą". Tas dokumentas rodąs neabejotiną padirbinį. Joks amerikietis nevertotų nei tokio stiliaus, nei tokių žodžių, kaip vartojama tame komunistų paskelbtame dokumente. Kapitonas Bucheris, menamai, pareiškęs, kad CIA pažadėjusi jam daug dolerių ir didelę garbę už gerai atliktą šnipinėjimo darbą. Pentagonas pareiškė, kad kapitonas Bucheris yra jūros karininkas, atliekąs laivyno misiją. Nei jis nei jo įgula neturinti jokių ryšių su CIA.

Šiaurės Korėjos pareiškimai kaltina Ameriką ir Pietų Korėjos vyriausybę už karines provokacijas. Gruodžio mėnesį, komunistų žiniomis, net 3,150 atskirų žvejų laivų ir šnipinėjimo laivų buvo įplaukę į šiaurės Korėjos vandenį. "Pueblo", jei jis liks komunistų rankose, bus didžiausias šiaurės Korėjos laivas. Jis yra 906 tonų, o iki šiol didžiausias komunistų laivas buvo 540 tonų minogaudis.

Maskvoje viceministeris Vasilius Kuznecovas užsienio reikalų ministerijoje priėmė JAV ambasadorių Thompsoną ir jį prašymą tarpininkauti Korėjoje ir reikalauti, kad jį atiduotų pagrobtą laivą, tuoj atsakė neigiamai, prašymo nei nesvarstęs. Reikia manyti, kad slapti laivo įrenginiai ant "Pueblo" sovietams yra dar svarbesni, negu korėjiečiams. Sovietai patys plačiau masto vartoja šnipinėjimo laivus. Jie gali iš amerikiečių pasisavinti naujų metodų ir nukopijuoti modernius įrengimus. Kai kurie pareiškimai Pentagono galvoja, kad slapti elektroniniai įrenginiai "Pueblo" įgulos buvo sunaikinti. Abejojama, ar buvo laiko sunaikinti kai kuriuos šnipinėjimo rezultatus, radijo juostas ir kita medžiaga.

Grenlandijoje rado suskilusią bombą

WASHINGTONAS. — Aviacijos ekspertai Grenlandijoje jau rado vienos ar kelių vandens bombų gabalus. Tai rodo, kad jos lėktuvai sudužus, subyrėjo. Visos lėktuvo dalys yra išsibarsčiusios po 150 pėdų plotą. Lėktuvas slydo ledu 1,500 pėdų. Tame plote rasti ir radiacijos pėdsakai.

Nuo aviacijos bazės iki lėktuvo nelaimės vietos tenka važiuoti šunų traukiamomis rogemis. Jūra padengta 8 pėdų ledo sluoksniu, o jį dengia kelios pėdos sniego. Helikopteriai negali nusileisti, nes nuo jų propelerių kyla didelė sniego pūga, uždengianti ieskomas lėktuvo dalis. Kiek toliau buvo atvežtos kelios helikopteriams nusileisti platformos ir sudedamo namelio dalys. Iš Amerikos į

IS VISO PASAULIO

ATENAI. — Dar septyni graikų karininkai pasitraukė iš kariuomenės. Jie visi yra svarbūs vyriausybės pareigūnai. Tuo būdu, dabar Graikijos vyriausybėje yra visi civiliai. Kabinetas pašalino buvusį premjerą Kolias iš Aukščiausiojo Teismo prokuroro vietos. Jis kartu su karalium Konstantinu po nepavykusio perversmo buvo išvažavęs į Italiją, bet neseniai grįžo į senas savo pareigas. Dabar jis jų nebeteiko.

SAIGONAS. — Amerikos taikinių pastangų Pietų Vietname direktorius Robert Komer pareiškė, kad iš 17 su puse milijonų Pietų Vietnamo gyventojų, 11 su puse mil. gyvena saugiose srityse. Apie 2,9 mil. gyventojų gyvena Viet Congo valdomose srityse ir 2,8 mil. gyvena srityse, dėl kurių dar vyksta kovos.

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba svarstė, Afrikos valstyboms reikalaujant, Pietų Afrikoje vykstantį 35 afrikiečių teismą. Jie gyveno Pietvakarių Teritorijoje, kurią Jungtinės Tautos reikalauja sugrąžinti, o Pietų Afrika atsisako. Teisiamieji kaltinami teroro veiksmais prieš vyriausybę. Jiems gresia mirties bausmė.

PARYŽIUS. — Iš Graikijos išleistas politikas Andreas Papanandreu' rago, savo pasikalbėjime su prancūzų "Le Monde" laikraščiu, karalių Konstantiną neįrįžti į Graikiją, kol ten nebus atstatyta demokratija. Sugrįždamas per anksti karalium pasitaisyti ne tik savo sosta, bet ir visą monarchiją į pavojų.

SAN FRANCISCO. — Kalifornijos universiteto medicinos skyrius tvirtina, kad geriausia kova su oro teršimu yra sodinti daugiau medžių, kiekvienam automobiliui turi tekti po dešimt naujų medžių, — aiškino prof. Leake.

TOKIJO. — Japonijoje vienas dešinio sparno organizacijos jaunuolis puolė mediniu kardu sovietų vicepremierą Nikolajų Baikovą.

Thule bazę atvyko 70 asmenų, įvairių specialistų.

Iki šiol, kaip praneša gynybos departamentas, įvairių nelaimių, kuriuose buvo įvelti atominiai ginklai jau buvo apie 20. Geriausiai žinomas įvykis buvo 1966 metų sausio 17 d. dviejų lėktuvų susidūrimas virš Ispanijos. Tada keturios bombos nukrito Palomares apylinkėse. 1965 metų rudenį AC-124 transporto lėktuvas sudėgė Ohio bažnyčią. Jame buvo ir atominių bombų dalys. Indianoje 1964 metais sudėgė AB-58 lėktuvas. Jis vežė "neginukuotą" atominę bombą.

Amerikos ir šiaurės Korėjos karo vadai posėdžiauja Panmunjome kaimelyje. JAV admiralas Smith reikalauja grąžinti atviroje jūroje pagrobtą Amerikos karo laivą. Korėjiečiai atsakė tai padaryti.

ISPANIJA SPAUDŽIA, KAD AMERIKA PAREMTŲ JĄ GINČE DEL GIBRALTARO

MADRIDAS. — Ispanija, spausdama Britaniją dėl Gibraltaro uosto, pradėjo savo spaudimą nukreipti ir į Ameriką, kupi pasižadėjo būti neutrali tu valstybių ginče. Ispanija įteikė Amerikos ambasadoriui memorandumą, kuriame sakoma, kad Amerikos karo laivai negalės lankytis Ispanijos uostuose, jei jie nesustos lanke Gibraltaro. Be to, bendri Amerikos-Ispanijos kariniai manevrai, kurie vyksta reguliariai, bus nutraukti, jei Amerikos laivai toliau plauks į Gibraltarą.

Amerika jau seniai Gibraltare pakeičia savo šeštojo laivyno laivus. Baiges tarnybą šiame laivyno karo laivas sustoja Gibraltare ir čia sulaukia savo pakaitalo. Laivų vadovybės paskiečia informacijomis. Gibraltare jūreiviai išleidžiami į krantą, čia laivai pataiso sužalojimus, pasipildo kuro. Uosto palaugomis šeštasis laivynas naudojasi jau 15 metų.

Laivynas sustoja ir Ispanijos uostuose: Palmoje, Majorkos salos uoste Puerto se Pollensa, Barcelonoje, Valencijoje ir Alicante. Amerikos ambasadorius pareiškė Ispanijos valdžiai, kad kaip tik tada būtų sulaužytas Amerikos neutralumas, jei staiga jos laivai atsisakytų senos tvarkos ir nustotų lankęsi Gibraltare.

Ispanija sako savo pareiškime, kad praėjusią savaitę Gibraltare buvo 14 Amerikos laivų. O pernai rugsėjo mėnesį, prieš Gibraltaro plebisitą, uoste buvo 20 Amerikos laivų. Plebisitas, kaip žinoma, parodė, kad kolonijos gyventojai nori ir toliau būti britų priežiūroje.

Diplomatiniai korespondentai galvoja, kad Ispanija šiuo spaudimu Amerikai nori išsiderėti geresnių sąlygų už savo bazes. Šiuo metu vyksta derybos dėl bazių sutarties atnaujinimo. Sutartis baigiasi rugsėjo mėnesį. Amerika Ispanijos teritorijoje turi tris aviacijos bazes. Rotos atominių povandeninių laivų bazė ir kelias laivyno bazes. Ispanija tikisi laimėti už tas bazes Amerikos pritarimą jos Gibraltaro reikalavimams.

Svarbus dalinys

SAIGONAS. — Didžiausias Amerikos karinis dalinys Pietų Vietname yra karinio tiekimo komanda — "First Logistical Command". Ji turi virš 50,000 vyrų ir dar samdo 40,000 vietnamiečių, 2,000 amerikiečių civilių, 8,000 australų ir pietų korėjiečių. Vien tik sandėlių priežiūra ir prekių tvarkymas kainuoja per metus 338 milijonus dolerių.

Kiekvieną mėnesį komanda per savo rankas perleidžia 14

Rumunija siekia glaudesnių ryšių

ROMA. — Italijoje savo vizitą baigė Rumunijos premjeras Maureris ir užsienio reikalų ministris Manescu. Jie buvo priimti ir Popiežiaus Vatikane. Su Italijos vyriausybe buvo susitarta didinti prekybos ir kultūrinius ryšius ir pradėti derybas dėl įvairių iš karo laikų likusių abipusių pretenzijų.

Šis Rumunijos-Italijos susitikimas dar kartą pabrėžia besikeičiančią atmosferą tarp vakarų Europos ir kai kurių Rytų Europos kraštų. Neseniai Italijoje lankėsi Jugoslavijos vyriausybės atstovai. Jugoslavijoje prekybos ir pramonės bendrovės, kaip Fiat automobiliai, Falk plieno gaminiai ir Necchi siuvamos mašinos jau turi savo skyrius, kuriuose dirba jugoslavai darbininkai. Paskutiniame susitikime buvo nutarta bendrai ieškoti Adrijos jūroje žibalo versmų.

Fanašų bendrų užsimojimų ieško ir Rumunijos valdžia. Pasitarimuose italų užsienio reikalų ministeris Fanfani pareiškė, kad Europos tautos turi sugrįžti į tas dienas, kada dar nebuvo prasidėjęs šaltasis karas. Jis prasidėjo, kai sovietai paskelbė boikotą Maršalo Planui ir nutraukė ekonominį bendradarbiavimą su tame plane dalyvavusiomis valstybėmis.

Kavos augintojai nesutaria kvotų

BOCA RATON. — Floridoje suvažiavo Valstybinės Kavos Draugijos nariai. Čia svarstoma kavos padėtis pasaulyje. Londone įvykęs kavos augintojų tarptautinis suvažiavimas nesutaria ir dar nepratęsę tarptautinio susitarimo, kuris pirmą kartą buvo pasiektas 1962 metais. Daugiausia sutrukdė Brazilijos užsipyrimas neatsisakyti savo kavos augintojams mokamų subsidijų.

Kavos augintojai siekia nustatyti atskiriems kraštams kvotas, kurių jie turėtų laikytis per ateinančius penkerius metus. Tik patys mažiausi kavos kraštai neturėtų kvotų. Iš 41 valstybės, kur auginama kava, 13 pagamina mažiau, kaip 100 tūkstančių maišų. Jiems kvotos neitaikomos. Jų tarpe yra Indija, keturios Afrikos valstybės ir devynios — Pietų Amerikos. Daugiausia kavos pagamina Brazilija — 38% viso pasaulio

KORĖJOJE ĮTEMPIMAS NEMAŽĖJA

WASHINGTONAS. — Šiaurės Korėjos kareiviai padidino savo puolimus prie paliaubų linijos. Vakar prezidentas Johnsonas pašaukė karininkų tarnybą 14,600 aviacijos ir karo laivyno, oro šakos vyrų. Pašaukti ir keli Illinois daliniai. Kartu buvo įsakyta išimti iš atsargos aerodromų 372 transporto lėktuvus. Dvi sprausminių naikintuvų eskadrilės iš Okinavos salos perkeltos į Pietų Korėją. Maskvoje ambasadorius Thompsonas dar kartą apeliavo į sovietų vyriausybę, ragindamas paveikti šiaurės Korėją, kad ji grąžintų pagrobtą laivą ir jo įgulą.

KOSYGINAS IR TITO RAGINA INDIJĄ PAREMTI KOMUNISTŲ POLITIKĄ

NEW DELHI. — Indija šiandien švenčia savo Valstybės Dieną, įvyksta karinis paradas, kurį stebės be vyriausybės narių ir užsienio svečiai: Sovietų Sąjungos premjeras Kosyginas ir Jugoslavijos prezidentas Tito. Ateinančią savaitę Indijoje trumpam laikui sustos Irano šachas Pahlevi, o nuo vasario 1-mos čia prasidės Jungtinių Tautų Prekybos ir Išvystymo konferencija. Indijos sostinėje svečių netrūksta, tačiau svarbiausiu laikomas premjeras Kosyginas, nes su juo Indijos vyriausybė turės aptarti Kambodijos klausimus.

Wilsonas baigė Maskvos vizitą

MASKVA. — Britanijos premjeras Wilsonas baigė savo trijų dienų vizitą Sovietų Sąjungoje. Jis buvo šiltai priimtas, daug vietos jo apsilankymui buvo skirta sovietų spaudoje.

Bendrame komunikate paskelbta, kad Vietname reikia greitai ieškoti politinio sprendimo, kuris turėtų gerbti negincijamas teises tos srities žmonėms patiems spręsti savo vidines problemas.

Vietnamo klausimu komunikatas mažai teduoda vilčių, kad abi vyriausybės imtųsi kokių konkrečių veiksmų užbaigti ten vykstantį karą.

Vidurinių Rytų klausimu komunikatas pritaria Jungtinių Tautų pasiuntinio Gunnaro Jarvingo pastangoms sumažinti įtempimą tarp Izraelio ir Arabų. Spaudos konferencijoje premjeras Wilsonas pareiškė, kad jis daug kalbėjo apie Artimuosius Rytus su komunistų partijos pirminiu sekretorium Brežnevui. Wilsonas pagyrė sovietų vyriausybę už arabų raginimą būti nuosaikiams. Wilsonas taip pat sakė Izraelio premjerui, kai tas buvo Londone.

Komentatorių manymu, premjeras Wilsonas, po visų ekonominių nesėkmių namie, turėjo gerą progą Maskvoje patirti, kokių vaidmenį ateityje Britanija turės tarptautiniuose klausimuose. Manoma, kad britų karinių jėgų ir bazių apkarpymas stiprinant ekonomiką, nepakenks Britanijos padėčiai pasaulyje. Socialinės reformos ir stipri pramonė leis Britanijai ir toliau būti viena pirmaujančių valstybių.

ACCRA. — Nigerijos ir Ganos valstybinės laivų bendrovės susijungė į vieną.

MASKVA. — Gudijos prezidentu paskirtas Sergejus Prityckis; 54 metų. Anksčiau tą vietą turėjo miręs Vasilius Kozlovas.

derliaus. Toliau seka Kolumbija — 12,8%, Dramblio Krantais 5,6%, Portugalų Afrika — 5%, Uganda — 4,4%, El Salvadoras — 3,5%, Gvatemala — 3,3%, Meksika — 3,3%, Etiopija — 2,7% ir Indonezija — 2,5%.

Kava po žibalo yra svarbiausia pasaulinės prekybos prekė, apimanti apie tris bilijonus dolerių per metus prekybą.

Indija yra neutrali valstybė ir, kaip tokia, yra išrinkta į Tarptautinę Indokininį sienoms prižiūrintį komisiją. Lenkija čia atstovauja komunistų bloką, o Kanada — vakarų pasaulį. Kambodijoje siepiasi Viet Congo kariuomenės daliniai ir todėl Pietų Vietnamo ir Amerikos vyriausybės reikalauja, kad Kambodija savo sieną geriau prižiūrėtų. Princas Sihanoukas, pasimatęs su Amerikos ambasadoriumi, sutiko reikalauti iš Tarptautinės Kontrolės Komisijos, kad ji sustiprintų sienos priežiūrą. Lenkija atsisako, Kanada pritaria sustiprinimui, o dabar visi laukia, ką pasakys Indija.

Manoma, kad Sovietų Sąjunga patars Indijai neklusyti amerikiečių ir likti vienos su Lenkija pažiūros, kad Kambodijoje jokių komunistų nėra ir sienos nėra ko kontroliuoti. Indija nenori supykinti Amerikos, tačiau ir su sovietais išlaikyti gerus santykius. Todėl visiems įdomu, kaip Indijos vyriausybė pasielgs Kambodijos sienų klausimu.

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — Amerikos bombonešiai jau šeštą dieną daužo komunistų pozicijas šiaurės-vakarų kampa, kur komunistų jėgos apsupusios laiko Khesanin marinių bazę ir tris svarbius kalnus. Visas amerikiečių tiekimas vyksta oro keliu. Tris helikopteriai komunistai pašovė.

Prieš artilerija apšaudė amerikiečių pozicijas. Lėktuvai bandė sunaikinti prieš baterijas. Visi šie kariai pranašų dalinių padėję Dien Bien Phu 1954 metais, kada 12,000 prancūzų buvo apsupti ir artilerijos apšaudomi kelias savaites. Šiame mūšyje amerikiečiai turi savo pusę stiprią aviaciją, kurios prancūzai neturėjo. Kartais, tačiau, blogas oras, miglos ir debesuotumas aviaciją padaro neveiksmingą.

Praėjusią savaitę Vietname žuvo 218 kareivių ir 1,796 buvo sužeisti. Komunistai neteko 1,812 užmuštais. Pietų Vietnamo žuvo 223 kareiviai ir 750 buvo sužeisti.

Pietų Vietnamo prezidentas Van Thieu pasakė kalbą, kurioje jis pabrėžė, kad šiaurės Vietnamo bombardavimas tik tada bus nutrauktas, kai komunistai sustabdys savo infiltraciją, puolimus, sabotazo veiksmus ir teroro aktus Pietų Vietname.

"Kovotojus" Čikagoje pasitinkant

Kažkas sako, kad Čikaga perkrauta lietuviškom programom. Netikėkite! Programėm, galbūt, tikrai. Bet ne programom, vertom visos Amerikos dėmesio. Tokių programų, į kurias nukrypsta visų akys ir ausys, kurių pamatyti ir išgirsti ekubame šimtais iš Detroito, Clevelando, iš Ontario, Niujorko ir N. Anglijos valstijų, metuose tebūna viena, ar, daugiausia, dvi. Turiu galvoje Čikagos Lietuvių Operos pastatymus žiemai baigiantis, ir kas kelinti metai pasikartojančias dainų bei tautinių šokių šventes. Šiais Laisvės Kovos Metais, tokių grandioziųjų programų bus trys: "Kovotojai", "Fideiō" ir Tautinių šokių šventė.

"Kovotojai" — Juliaus Gaidelio kantata — Dainavos ansamblio, simfoninio orkestro ir keleto solistų atlikimas kūrinys, bus statoma Čikagos Operos rūmuose vasario 18 dieną. Ten pat, kur, milžiniškoje scenoje, pereitą pavasarį buvo suvaidinta — sudainuota "Gražina".

Ant "Kovotojų" rašalas pasiūlyė prieš eilę mėnesių. Abiejuose dienraščiuose jūnė kalbėti lietuviškosios sostinės kultūros propagandistai. Per nesuipratimą patekav į jų tarpą. Sedžiu, laukiau, negaliu, betgi, nė žodžio ištarti. "Kovotojų" valanda artėja ir artėja laikas man ką nors pasakyti. Pasakyti tai, ko vietiniai kovotojai už "Kovotojų" pasisiekimą nenori ar nedrįsta.

Ir pasakysiu štai ką. Kai reklamuoju operas, šokių šventes, kongresus ir suvažiavimus, tai kalbame "į visą kontinentą". Tuomet iš anksto stengiamės sudominti skaitytojus Kanadoje ir Valstijose, stengiamės įpiršti jiems atostogas ir... bilietus. "Kovotojai" iš karto pateko į visiškai skirtingą situaciją. Vasario 18-ji — Nepriklausomybės atstatymo penkių dešimčių metų sukakties minėjimo diena — visuose didžiuliuose lietuvių židiniuose. Siūlyti iš savo miesto masinę išvyką Čikagon, kai kiekvienas žmogus yra reikalingas vietoje, būtu tikra beprotybė. Vien detroitieškių, keli šimtai dalyvavę "Requiem" ir "Vilniaus varpų" metu, keli šimtai dalyvavę "Gražinos" spektakliuose, šį kartą turi likti namie, nes ir čia turėsim kalbėtis, menines programas, patriotinę solidarumo demonstraciją, reikalingą publikos, pasyviųjų veikėjų. Tas pats, žinau, bus su kitais didžiais kaimynais.

Dabar čikagiškis tautietis jau suprato, ką norėjau pasakyti? Norėjau pirštu prikišamai pabrėžti, kad jokios pagelbos iš kitų miestų tikėtis nereikia ir negalima. Norėjau atkreipti dėmesį, kad beveik visus bilietus turės išpirkti Čikagos ir plačiųjų priemiesčių gyventojai, jeigu nori, kad nepasidarytų gėdos prieš savo vadovus ir prieš sveiktinuosius.

Turint galvoje, kad kantatos išpildymas bus neatskiriama Nepriklausomybės penkiasdešimtmečio minėjimo dalis, trys su puse tūkstančių vietų nėra per daug. Spaudą sekdamas žinau, kad praityje Vasario 16-sios minėjimuose žmonių skaičių numatavo oras. O orą Čikagos žino visa Amerika. Paskutinę dieną gali išskristi begalės sniego, sutrikdyti judėjimą gatvėse, ir — atsiprašome, mes nekalti. Bet ar leistina Laisvės Kovos Metais priklausyti nuo sniego pūgų? Anaipol. Man regis, šį kartą tiesiog geistina blogiausio oro, sunkiausių susisiekimo trukdymų ir, nežūrint visko, laiku susirinkti, iki paskutinės kėdės visas užimti. Tuomet gal būtų realiau pajusta, kaip penkiolikmetis gimnazistas, geros gūduoj, su šautuvu ant peties alkanas ir persūlgęs, ėjo sargybą prie požeminio bunkerio. Ir gal būtų bent dalinai pajusta, ką jautė septintos dešimties senelė, begalinėje Sibiro girioje, iki juosmens sniege skęsdama, alpdama po plaukama pušim...

Girdžiu, mano bičiuliai plėšosi, kad nusipirktumėte bilietus Marginiuose ir kad nelauktumėte prie kasų operos rūmuose, kur beveik pusė kainos eina į sveikimus nasrus. Tai ko gi, broliai čikagiškiai, dėsitate? Ar tikrai laukiate didelės pūgos ir lengvo pasiteisinimo? Iš anksto išmesti keli ar keliolika dolerių, man regis, kaip tik uždėtų antspaudą tvirtam "būsiu!"

Mes, provincijos žmonės, švešime Didžiąją šventę pas save, namie. Bet mūsų akys, ausys ir širdys krypo į Čikagą. Vėliau mes apsirūpinsime "Kovotojų" plokštelėmis ir klausysime, ką jūs būsite vasario 18 dieną išgirdę. Mes klausysime už mėnesių ir kritiškai viską vertinsime. Mes klausysime ne tik Juliaus Gaidelio muzikos, bet mes klausysime ir jūsų — publikos — plojimų. Ir sprėsime, kokios stiprios rankos ten parėmė "Kovotojus" ir kiek tų stipriųjų rankų ten buvo. Eroliai čikagiškiai, dalyvaukite ten, nepadarykite gėdos sau... ir mums.

Alfonas Nakas

give...
so more will live
HEART FUND

Dainaviškiai "Kovotojai" pastatyme.

POV. DIRKIS

AUSROS GADYNĖS VYRAI

Savo darbuose dažnai grįžtame į praeitį. Praeitis yra dabarties motina. Užmiršę savo tėvus ir gimtinę, greit užmiršime ir patys save. Praeitis mus moko, perspėja ir nurodė kelius ateičiai. Dar praeitis mums brangi ir kaip atminimas.

Suprantama, kad kartas nuo karto prisimename ir garbingąją "Aušros" gadinę. Prisimename ir to laiko garbinguosius vyrus, kaip dr. Joną Basanavičių, dr. Joną Šliūpą, J. Mikšą, Andrių Višteliauską ir Martyną Jankų, kaip buvusius "Aušros" redaktorius. Ypač jie prisimintini šiais, 50 nepriklausomybės paskelbimo metais.

"Aušra" buvo pirmas lietuviškomis raidėmis spausdintas lietuvių laikraštis. Jo tikslas buvo žadinti lietuvius tautiniam atgimimui. "Aušros" tikslas buvo pasiektas ir lietuvių tautą išvedė į laisvės kelią. Dėl to ir šiandien mes prieš jį lenkiam galvas. Ne prieš laikraščio popierį, bet didžią dvasią, kuri į tą popierį įdėta ir alsuoja švintančio ryto aušra. Užot kalbėję apie "Aušrą", vėrciau įsisąmoninkime j to laikotarpio didžiųjų vyrų darbus.

Ką tie vyrai padarė? Visu pirma jie išdriso. To laiko pripaudejį įstatymai draudė lietuviams tautinį veikimą, užgrynė spaudos laisvę ir visa aplinkuma buvo prieš juos. Jie, keli nuvargusios Lietuvos vaikai, išdriso ir viešai pasisakė, kad dirba ir kalba savo tėvynei Lietuvai. Visa kas svetima — ne jiems.

Jie išdriso, nes jų sielose liepsnojo idealizmas. Idealizmas, meilė ir pasiaukojimas vedė į tą didelį darbą, už kurį nieko nežadama. Priešingai. Už tą darbą dar kartais reikėjo skaudžiai nukentėti ar visą laiką būti dideliame pavojuje. Pasiankijimas tai buvo papuošalas, kuris jiems pridūdavo jėgų. Idealizmas žmogui reikalingas ir būtinas. Be jo gyvenimas sunkus ir nuobodus. Tikrasis idealizmas nekybo kažkur ore, bet reiškiasi darbais. Jis žmogui įpareigoja, uždega jo dvasią, užgrūdina valią ir žadina veikti. Tokiu idealizmu buvo užsidegę ir "Aušros" gadinės vyrai.

Prisiminkime Višteliauską. Jis ne tik negaudavo jokio atlyginimo, bet dar visą savo darbą ir turta paskyrė "Aušrai". Basanavičius irgi visą gyvenimą budėjo savo tėvynės Lietuvos gerovei. Jankus ir eilė kitų taip pat savo darbuose vadovavosi tuo praktišku, paprastu ir kilniu idealizmu, kuris vadinamas tėvynės meile. Vėl Kudirka. Jis visą savo sveikatą ir jėgas paskyrė prispaustai ir išvargusiai tėvynei. Pats išvargęs gavo džiovą ir mirė berašydamas.

Tie žmonės buvo darbo ir pareigos vyrai. Jie nesivadovavo asmeniniams ar sroviniams išrokiavimais. Šiandien prieš mūsų akis jie atsistoja kaip tikri savo tautos didvyriai. Dabartinė lietuvių tautos padėtis tokių pavyzdžių kaip tik reikalinga. Gyvenimas ir dabar eina. Atsirau-

da ir šiais laikais didvyrių, bet, bendrai paėmus, jis yra išblyškęs ir netekęs savo pasiaukojančio blizgėjimo. Dalykas čia patys prištasi. Permaža tikro, praktiško idealizmo. Žmogus ir ideja sau — gyvenimas sau. Daug kalbama ir žadama, bet mažai daroma ir duodama.

Aiškliai matosi, kad sunyko gražūs būvę papročiai. Kas pirmiau gerbta, šiandien imama niekinti. Svetimieji dievam pataikavimas privedė prie dvasios ubagystės. Visai ne taip gyvenimą vaizdavo "Aušros" gadinės vyrai, kurie buvo tikri patriotizmo apaštalai.

Prisiminus anuos "Aušros" vyrus, kyla mintis, kas šitą apčiuosį gyvenimą gali atitaisyti ir praskaidrinti? Gal iš jaunimo atsiras tokių, kurie su anų didvyrių tėvynės meile tą darbą atliks.

Mūsų spaudoje

Draugo sausio 18 d. nr. V. Saulys antraste "Ordinų vertė" rašo:

Lietuvių spaudoje pasisakoma dėl atkurto tremtyje šaulių sąjungos ordinų dalijimo. Priklaušau šaulių sąjungai, nes išgyvenęs nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, jai kaip lietuvis jaučiu didelę simpatiją. Nors Lietuvos nepriklausomybės laikais šaulių sąjungai nepriklausiau, nes tai sutrukdė imperialistai burliokai. Lietuvos kariuomenės ir šaulių sąjungos dėka mes naujieji atėviai daugiausiai gavome tautinės sąmonės ir tautinės drausmės išauklėjimą. Ordinų dalijimas tremtyje šaulių sąjungai kenkia. Vieni pasipiktinę, kad jų per daug dalijama, kiti be ypatingų pasiūlymų Lietuvos reikalui.

Man irgi buvo pasiūlytas aukščiausias šaulių sąjungos ženklas šaulių žvaigždė, bet atsiskiau, rašte pažymėdamas, kad šaulių sąjungą laikau buvusią Lietuvosje karine organizacija. Ordinų dalijimas prieštarauja mano samprotavimui. Giliai širdyje nešioju gedulą žuvusiems miško broliams, gi priimdamas šaulių žvaigždę paniekinau žuvusių didvyrių miško brolius. Aš tada ramia sąžine iš jų pasiaukojimo negalėčiau semtis tautinės stiprybės bekrutėdamas savo tautiniuose darbuose.

Nepriklausomos Lietuvos laikotarpįje įvairius ordinus dalijo Lietuvos kariuomenė, vyriausybė, šauliai. Juos gaudavo daugumoje aukšto laipsnio karininkai, kurie už valstybinį darbą gaudavo ir nemažas algas. Amerikos lietuviai dirba iš tautinio pasiaukojimo, be jokio atlyginimo, daugumoje patys dirbantieji iš savo uždario išlaiko visą tautinę veiklą ir sudeda pinigines aukas Lietuvos išlaisvinimui.

Tokių tautiečių yra tūkstančiai. Ir jų, tikrąja prasme matuojant, nuopelnai prašoka daugumoje už apdovanotus Lietuvos nepriklausomybės laikais. Esant Lietuvai pavergtai, mes laisvėje gyvenę palikę Lietuvą

Vatikano valst. sekretorių būsių vokiečių ar austras

Bene pirmą kartą popiežiaus valstybės užsienių politika, atrodo, pereis į nebe italo rankas. Vatikano informacijomis, ligšiolinis valst. sekretorius kardinolas Amleto Cicognani, 84 metų amžiaus, iki kovo 1 dienos atsištatydins ir jo vieton numatomas vienas iš dviejų — arba Austrijos kardinolas Franciskus Koenig, 62 metų, arba Vakarinių Vokietijos kardinolas iš Miuncheno Julius Doepfner, 54 m., abudu pasiūlymė Vatikano II Santaryboje, abudu priklauso vadinamam progresyviu sparnui išvien su Montreolio kardinolu (iškeliavusiu rapsuotųjų slaugyti Afrikoje) Leger, su

neturime moralinės teisės puosti savo krūtinės ordinais, todėl ordinams kalti uždarykime kalves, nes antru atveju mes apsijuoksim prieš tėvynę gyvenančius ir tebekovojančius seses ir brolius. V. Saulys

buv. Čikagos kardinolu Meyeru, Utrechto, Belgijos, kardinolu Alfrinku, prancūzų Lefevre, Tanganikos kard. Rugamby, Koelno, Vak. Vokietijoje, kard. Frings ir kt.

Kiti pakeitimai nebe italais yra šie: Popiežius Paulius VI priėmė seniausio Kurijos nario. Seminarijų kongregacijos vadovo kardinolo Giuseppe Pizzardo, 90 metų amžiaus, atsistatydinimą ir jo vieton paskyrė ligšiol buvusį Pizzardo pavaduotoją prancūzų kardinolą Gabriel Garrone, 66 metų. Vieton atsistatydinusio Sakramentų kongregacijos prefekto kard. Benedetto Aloisi Massela popiežius ir sekuliarinių institutų kongregaciją paskyrė 7 naujus vyskopus: iš Winnipeg, Manitoboje, iš Meksikos, Australijos, Ispanijos, Prancūzijos ir tik vieną iš Italijos. Kadangi Kurijos biurokratų esama geras tūkstantis, tai tokiu tempu labai ilgai trukti visus senuosius pakeisti naujais.

ST. CATHARINES, ONT.

Šaunios įkurtuvės

K. ir B. Gegieckams nusipirkus naujus namus, š. m. sausio 6 d. vietos lietuviai suruošė įkurtuves. Prie įkurtuvių suruošimo prisidėjo daug lietuvių. K. ir B. Gegieckai yra malonūs žmonės, seni Naujiųjų skaitytojai ir aktyvūs B-nės veiklos rėmėjai. Sutartu laiku visi dalyviai suvažiavo ir "okupavo" p. p. Gegieckų nuosavybę. Ponia Venckienė ir Polujanskienė papuošė stalus gardžiais valgiais. Įkurtuvių organizatorius J. Šarapnickas supažindino p. p.

Gegieckus su šiuo įvykiu ir pakvietė dalyvauti prie vaišių stalo. Vaišės vyko labai linksmoje nuotaikoje.

P. p. Gegieckai yra dideli mėgėjai dainos, tai jų pagerbimo metu dalyviai netingėjo dainuoti. Pe to, buvo pasakyta ir kalbų. Kalbėtojai įvertino p. p. Gegieckus už dalyvavimą ir rėmimą B-nės veiklos. Už svečių kalbas, linkėjimus ir įkurtuvių progą įteiktas dovanas, Gegieckai išreiškė padėką. Jie buvo labai nustebinti vertingomis dovanomis, gausingu lietuvių dalyvavimu ir linkėjimais. P. p. Gegieckai pareiškė, kad B-nės veikla yra ir bus prie širdies. Kaip praityje taip ir ateityje ją rėms. Jie tikrai yra pavyzdingi B-nės veiklos rėmėjai. Nėra tautinių švenčių kur jie nedalyvauja.

St. Catharines lietuviai įvertino p. p. Gegieckų tautiškumą ir už tai suruošė šaunias įkurtuves.

Sėkmės p. p. Gegieckams naujose patalpose! **Dalyvavęs**

Every year we fail to educate thousands of potentially successful citizens because they're mentally retarded.

And we're supposed to be so smart.

Do something. A free booklet will tell you how you can help.

Write: The President's Committee on Mental Retardation, Washington, D. C. 20001.

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

AD MAT NO. MR-41-67 (1 column x 55 lines)

Star-spangled way to save a bundle

Instead of stowing away your loose change in an old sock, turn it into a bagful of U. S. Savings Bonds.

So you don't have much to start with. The beauty of Savings Bonds is that you don't need much to start with. 63¢ a day will get you your first crisp, new Bond in a month.

Building a bundle for your future with Bonds is a safe, sensible move. When held to maturity, your Bonds are worth \$4 for every \$3 you invest. And your Bonds convert easily into cash when you need it.

There's a hidden bonus in every Bond. It's the star-spangled feeling you get from knowing that your Bonds help your country while they help you. Because your Bond dollars are put to work expanding the

horizons of freedom throughout the world.

If you'd like to see a Bond close-up—with your name on it—there's no time like the present for getting started. A bundle of Bonds is security in the bag.

- Quick facts about Series E Savings Bonds
- ✓ You get back \$4 for every \$3 at maturity
 - ✓ You can get your money when you need it
 - ✓ Your Bonds are replaced free if lost, destroyed or stolen
 - ✓ You can buy Bonds where you bank, or on the Payroll Savings Plan where you work
- Buy E Bonds for growth—H Bonds for current income

Buy U.S. Savings Bonds

STAR-SPANGLED SAVINGS PLAN FOR ALL AMERICANS

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaidujamų prekių labai priinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis. KREIPKITES į mūsų vienintelę Čikagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Čikagos į Lietuvą.

Vadėjai: E. ir V. ZUKAUSKAI

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

151 pusl. knyga.

Kaina \$1.50

Net vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negales apsieiti be J. Augustaitis paraštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti dešimties metų lietuvių praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpi pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau siai ir tiksliau aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienuose" darbo valandomis. Kas negali užsėti "Naujienuose", tai užsisakyti \$1.50 čekiu arba Money Order, pridėdant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gave pinigų, tuojau knyga pasiusime.

KAIP MŪSŲ KUNIGAI INFORMUOJA SAVO HIERARCHIJOS VIRŠININKUS

Denver, Colorado, yra leidžiamas nacionalinis (visam kraštui) katalikų hierarchijos oficiozas — savaitinis laikraštis "The Register", kuriame aprašomi svarbesni įvykiai katalikų gyvenime visose JAV-bėse.

Trijuose to "Registerio" numeruose — praeitų metų gruodžio 24 d., tai yra kalėdiniame numeryje ir šių metų sausio 7 ir 14 dienų numeruose randame įdomių dalykų ir apie mūsų katalikų reikalus ryšium su smurtu prieš lietuvius katalikus švento Kazimiero kapinėse. Visuose trijuose numeruose įdėti laišakai yra visiems lietuviams tiek įdomūs, kad išvystus jie perspausdinami kaip parašyti, su ko mažiausiai komentaru, kadangi jų autorių dvasinė mekysta per daug aiški ir be komentarų.

Kas ta antroji lietuvių grupė?

"The Register" 1967 m. gruodžio 24 d. No. 52 yra be jokio parašo pranešimas iš Chicago, pavadinamas "2 Lithuanian Groups Clash" (Dviejų lietuvių grupių susirėmimas):

"Lietuvių pasauliečių komitetas čionai pareikalavo atstatyti tradicines laidojimo apeigas šv. Kazimiero kapinėse ir tuo pačiu metu kita lietuvių grupė pakaltino, kad tas komitetas yra "per daug nacionalistinis".

Antroji grupė pareiškė, kad tas komitetas yra priešingas atviram apsigyvenimui (open housing) ir tose kapinėse neleistų laidoti negrų.

Komitetas Pasauliečių Teisėms Apsaugoti lietuvių šv. Kazimiero kapinėse protesto mitingę apkaltino Chicago Arkidiecezijos kapinių tarybą pašalinimu tradicinių lietuviškų apeigų prie duobės ir taip pat "bandymu išnaikinti visus kitus lietuviškus papročius tose kapinėse".

Lietuvių kapinių komiteto paruošta rezoliucija kaltina, kad žodis "Lithuanian" buvo pašalintas iš oficialių tų kapinių užrašų.

Rezoliucija reikalauja šv. Kazimiero tarybą papildyti pasauliečiais. Joje reikalaujama, kad įrašai kapų paminkluose būtų parenkami pačio mirusiojo šeimos "kaip buvo per praeitus 60 metų", kad šv. Kazimiero kapinės pirmoje eilėje tarnautų lietuvių katalikų parapijų nariams".

Lietuvių dienraštis Naujienos

(News) — nepriklausomas katalikiškas dienraštis, leidžiamas Chicagoje, pranešė, kad kun. Peter Katuskas, senesniųjų imigrantų grupės atstovas, pasakė, jog "protestą neteisėtai padarė dipi (displaced) lietuviai, kurie yra per daug nacionalistiniai".

Jis taip pat pasakė, kad "pasauliečių komitetas šioms kapinėms mūsų neatstovauja, kadangi mes jaučiame, jog ši grupė yra priešinga laisvam apsigyvenimui ir pareikalautų, idant šv. Kazimiero kapinės būtų tik lietuvių katalikų parapijų nariams, taigi priešingos negrų laidojimai".

Is straipsnio teksto panaikėjo, kas yra ta "antroji lietuvių grupė" (the second group), su kuriu tariamai Komitetas Pasauliečių Teisėms Apginti šv. Kazimiero lietuvių kapinėse turėjo susirėmimų ir tai specialiai dėl nenoro leisti negrus laidoti! Kad šis rasistinis elementas provokaciniu būdu tos "antrosios grupės" įneštas aiškiu tikslu kompromituoti komitetą ir už savo teises šv. Kazimiero kapinėse kovojančius lietuvius katalikus, jau buvome gavę patirti ligi dar "The Register" nematę, būtent kai tos "grupės" panašiai suvedžiotas šiaip puikus žurnalistas Stasys Pieza panašų rasistinį elementą įterpė savo reportaže Chicago American. Nieko lengvesnio šiais laikais, norint "priešingai nugalėti" nėra kaip įnešti rasistinį elementą ir įtarti esant "rasistų", "anti-negrų" ir priešams dar padaryti aluzijų į "per didelį nacionalizmą". Toji "antroji grupė" per ilgesnį laiką išryškėjo. Ji yra kunigas Peter Katuskas ir jo dar du kompanijonai klebonai, kurie katuskiškios "linijos" atkakliai laikėsi arkiidiecezijoje, per akistatą su Pasauliečių komiteto delegacija, kas plačiai buvo aprašyta komiteto reporterio Jurgio Janušaičio straipsnių serijoje. Vis tik bus vietoje pareikalauti kunigo Katusko, kad parodytų, kas dar yra jo "grupėje", kurie taip labai patenkinti šv. Kazimiero kapinėse be lietuvių katalikų žinios padarytais lietuviams žalingais pakeitimais?!

Naujienas pasmerkti svarbiau negu šv. Kazimiero kapines gelbėti

Idomiausia, kaip į tą "Register" straipsnį reagavo mūsų lie-

Danai reikalauja, kad JAV aviacijos bazė būtų uždaryta Grenlandijoje ir kad Danija pasitrauktų iš Nato. Protestantams nepatiko, kai JAV lėktuvai įkrito į Grenlandijos pakraščiu vandenį.

viškieji dvasios vadai — kunigai. Ne bet kokie kunigai, o jėzuitai ir pats ekscelencija vyskupas Brizgys! Sekančiuose dviejuose "The Register" numeruose seka jauno jėzuito Kestutis Trimako laiškas ir vyskupo "at large" Vinco Brizgio laiškas.

Pasirašytas "Rev. Kestutis A. Trimakas, S. J., Editor in Chief, Letters to Lithuanians", Chicago, Ill.", laiškas yra toks:

"Registerio Redaktoriui:

Noriu atkreipti Jūsų dėmesį į klaidinančią pareiškimą Registerio gruodžio 24 d. leidinyje, užvardintą "Dviejų lietuvių grupių susirėmimas".

Ten aprašomas susikirtimas tarp "ankstybesniųjų imigrantų", stovinčių už kai kurių tradicijų kapinėse pašalinimą ir "displaced" "nacionalistinių" naujųjų imigrantų, stovinčių prieš pašalinimą.

Klaidinančioji informacija pasiekė savo čiuokuro, kai žinios šaltinis Naujienas pavadino "nepriklausomų katalikų dienraščiu". Faktiškai, jos politika yra senas, ateistinis socializmas.

Faktiškai tokio susikirtimo, kaip Register aprašo, visiškai nebuvo. Chicago arkiidiecezijos kapinių taryba šv. Kazimiero katalikų kapinėse padarė kai kurių pakeitimų, kas lietuvių kilmės tikinčiųjų buvo įsivesta ir praktikuojama per 60 metų. Tie pakeitimai pašalino prasingas laidojimo tradicijas, labai vertinamas lietuvių katalikų daugumos.

Tatai buvo padaryta visiškai pačių žmonių nepaisant. Žmonės liko nepatenkinti. Jų nepasitenkinimas išaugo iki tokių proporcijų, kad į du protestų mitingus sutraukė po kelis šimtus žmonių. Daugumas tų dalyvių buvo "ankstyvesnieji imigrantai". Buvo sudarytas komitetas pasistengti atstatyti kapinių tradicijas. Beje, tai nieko neturi bendra su laisvu apsigyvenimu (open housing).

Konsekventiškai, nėra jokio dviejų lietuviškų grupių susirėmimo, tik yra protestas, suorganizuotas lietuvių katalikų įvairių gentkarčių, kadangi iš pakeitimų padariusių pusės nebuvo visiškai atsižvelgta tų žmonių pageidavimų. Vatikano II (santarybos) dvasia einant, šioks toks atsižvelgimas turėtų būti rodomas tikinčiųjų teisėms, jausmams ir pageidavimams.

Ta pačia proga noriu jus informuoti, kad Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Federacijos vykdomasis komitetas Chicagoje ruošiasi įteikti Arkiidiecezijos kapinių tarybai formalų prašymą atstatyti kapinėse buvusias tradicijas ir leisti pasauliečiams dalyvauti jų administracijoje. Federacija atstovauja visus lietuvių katalikų organizacijas kaip ankstybiųjų, taip vėlesniųjų imigrantų".

Jo ekscelencijos informacija

Jeį jaunojo jėzuito Trimako Naujienų charakterizacija paimta iš priešvatikaninio-priešekumeninio-tridentinio žargono apie "bedievis-cicilikus", tai bent jo tolimesnė informacija yra pakenčiamai objektyvi ir naudin-

ga, bet ką to paties "Registerio" sekančiame sausio 14 d. nr. parašė vyskupas Brizgys, yra klaidingas **testimonium paupertatis**. Nesitenkindamas Trimako dienraščio Naujienų ideologijos "iššifravimu", vyskupas rado būtiną reikalą tą patį dalyką parodyti specialiu ganytojišku laišku. Turėję kantrybės iki šiol, turėkime ir Brizgio laišku perskaityti:

"Editor, the Register:

Aš norėčiau pakomentuoti pranešimą iš Chicago (The Register, gruodžio 24 dienos), antrašte "2 lietuvių grupių susirėmimas".

1) Naujienos (Lithuanian Daily News), leidžiamos jau daugiau kaip 60 metų, nėra ir niekuomet nebuvo katalikų leidinys. Jos yra kairiasparnių socialistų (socialdemokratų) laikraštis.

2) Nėra jokio susirėmimo tarp lietuvių, bet tarp lietuvių ir arkiidiecezijos kapinių direktorių.

3) Naujai atvykusieji lietuviai imigrantai ginčuose nedalyvauja. Protestą iškelė senieji ateiviai, kurie yra gimę Jungtinėse Valstybėse.

Taip pat jūsų informacijai, yra trys lietuvių laikraščiai: lietuvių katalikų dienraštis **Draugas** (Friend); socialistų dienraštis **Naujienos** (News), ir komunistų dienraštis **Vilnis** (The Wave). (Pastebėjote, kad Naujienas vyskupas keliose vietose rašo aujienos).

Aš įtariu, kad kas nors sąmoningai suvedžiojo jūsų laikraštį. Bishop Vincent Brizgys, Chicago, Ill."

Įdomu, kad savo paskutiniu sakiniu vysk. Brizgys, atrodė, bus pirštu pataikęs į tą versmę, iš kurios visos nuoskaudos Chicago lietuviams katalikams yra daromos, bet įtarti sąmoningą suvedžiotoją ir nieko nedaryti — lietuviškam reikalui nepasitarnaujama. Tame "2 Lithuanian Groups Clash" straipsnyje yra tie patys sąmoningų suvedžiotojų elementai, kokiais taip aiškiai pasireiškė ta "antroji" arba "kita lietuvių grupė" šv.

Kazimiero kapinių delegacijos pas monsijorą McEligottą vizito metu ir tuo pačiu laiku per amerikiečių spaudą paleistos insinuacijos apie tariamai mažos grupės išvietintųjų "nacionalistų" keliamą ermyderį ir rasistiną! Sąmoningas suvedžiotojimas turi sąmoningas užmačias, o kokios tos užmačios, visiems paaiškėjo iš šv. Kazimiero kapinių bylos.

Trumpas dialogas su dvasiškomis ypatomis

Geras yra senasis lietuviškas posakis, kad nėra to blogo, kurs neišietų į gerą, taigi ir jėzuito su vyskupu "paaiškinimai" Registeriui gali prisidėti skriaudžiamųjų lietuvių katalikų naudai, bet svarbiausia čia tai, kad pats vyskupas Brizgys pirštu parodė į tų provokatorių versmę, iš kurios buvo bandyta lietuvių katalikų kova už savo teises šantažuoti, suniekinoti ir tai nesisekiant — apteršti rasizmu, nes tai šandien sėkmingesnis puolamasis ginklas negu "bedievybė — socializmas", kuriuo šandien tik visiškai besmeigęs davtas dar galima paveikti.

Naujienos niekada savęs katalikišku laikraščiu — "priklausomą ar nepriklausomą" nelaikė. Bet **Draugas** katalikiškojo vardo pats oficialiai iššadžėjo (paalgyink **Draugo** antraštę prieš eilę metų ir dabar):

Buvęs ar bent pretendavęs esąs katalikų laikraščiu, **Draugas** persikrikštijo ir šandien vadinasi tik "Laisvojo pasaulio lietuvių laikraštis". Taigi, ir kunigas Trimakas ir vyskupas Brizgys persistengė amerikiečiams **Draugą** perstatydami "lietuvių katalikų dienraščiu", kada jis pats tokio titulo atsisakė ir jį išmetė į sąšlavyną.

Katalikiškumas gali turėti dvi prasmes.

1) Rūpestis konkrečiam, individualaus žmogaus kančia ir noras jam padėti "kaip padėtų Kristus". Kova su visų laikų fariziejais ir raštų žinovais (biurokratais), kurie rūpinasi tik "visuomene", "tauta", "tikėjimu", o tikrumoje rūpinasi la-

biauski žavini (talkydamiis) anais laikais prie romėnų valdžios, mūsų laikais kad ir prie bedieviškiausios komunistų valdžios).

2) Visuotinumai (graikiškai "katholikos" — visuotinis, universalus) — tai atvirumas kiekvienam žmogui, kokie ir bebūtų jo įsitikinimai; ypač po paskutiniojo Bažnyčios Suvažiavimo (Vatikano II), bet ko galima laukti iš mūsų katalikų katalikų, kas nėra pagarbūs dialogo net tarp "frontininkų" ir krikščionių demokratų?!

Įdomu, kur šandien mūsų katalikai eity, jei tų "bedieviškų" Naujienų nebūtų! Kaip XX amžiaus didžiausiam įvykiui visoje Krikščionybėje — Vatikano II Santarybai prasidėjus, katalikų oficiozas "Draugas" pasiskubino savo katalikiškus vimpilus nusimesti ir pasivadinti pasaulietiniu lietuvių dienraščiu, taip šandien, didžiausios lietuvių kolonijos Chicagoje susikirtimui su nutautinimu per bažnyčią pradedus, jis kaip strutis (straussas) galvą įsmėlį įsmėgė ir tyli. O kur kitos tų pačių lietuvių katalikų bėdos ir skriaudos? Ar daug "Drauge" radote apie seniausios lietuvių parapijos Mount Carmel, Pensilvanijoje, lietuvių katalikų kruviną nuoskaudą, kai jiems atkėlė svetimtautį, lietuvių kalbos nei žodžio nemokantį ir mokėti nenorintį svetimtautį kunigą, kurs visas lietuviškas tradicijas, maldas, giesmes ir pačių kalbų bažnyčioje ir parapijėse mokykloje išmetė laukan, o dabar tą patį padarė Chicago arkiidiecezija su švento Kazimiero kapinėmis. Viskas gražu, ramu katalikiškame fronte, pradedant kunigais-klebonais Katusku, Petrausku ir Černiausku ir baigiant pačiu ekscelencija, kurio visas darbas iki šiol buvo iš lietuvių katalikų rinkliavos naujų tolimų koplyčių fondams, o naujausiai dar prisidėjo laišakai amerikiečių spaudai, aiški-

SLA nominacijų rezultatai

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 1967 metų gruodžio mėnesį vykusių nominacijų rezultatai yra tokie:

Prezidento pareigom:
Fovilas P. Dargis gavo 1,149 bal.
J. Daugėla 256 „

Viceprezidento pareigom:
Stasys Gegužis 1,189 „
Alena Devenienė 75 „

Sekretoriaus pareigom:
Bronė Pivaronienė 1,045 „
P. Januška 347 „

Išdininko pareigom:
E. Mikužūtė 1,266 „
A. Grinius 70 „

Išdo globėjų pareigom:
Steponas Bredes 1,182 „
Josephine Mlieriūtė 968 „
V. Žiogas 293 „
S. Budvytis 84 „

Daktaro kvotėjo pareigom:
Dr. Steponas Biežis 1,306 „
Dr. Petras Z. Zalatoris 27 „

Balsams Skaičiuoti Komisija paskelbė, kiek kurioje kuopoje narių balsavo ir už ką buvo atiduoti jų balsai. Daugiausia balsų gavo čia suminėti kandidatai. Jie bus balsavimo balote.

nant skirtumą tarp trijų lietuviškų dienraščių Chicagoje!

Ryšium su šia istorija pravar-tu prisiminti fariziejus, kurie švenraštėje yra pavadinti pabaltintais grabais!

Naujas Katalikas

BUY U.S. SAVINGS BONDS WHERE YOU BANK OR WORK

Jubiliejinis Vasario 16 minėjimas

PROGRAMOJE

IŠKILMINGA AKADEMIJA

dalyvaujant aukštiesiems amerikiečių pareigūnams ir JULIAUS GAIDELIO KANTATA

"KOVOTOJAI"

Žodžiai S. SANTVARO
Išpildo "DAINAVOS" ansamblis vadovaujamas dirigento P. ARMONO
Solistai: D. STANKAITYTĖ
A. VOKETAITIS
A. PAVASARIS ir Simfoninis orkestras

VIETA: Civic Opera House, 20 N. Wacker Drive.
LAIKAS: Vasario 18 d. 3 val.

BILIETAI nuo 3 iki 10 dol. gaunami "Marginuose", 2511 W. 69 gatvė.

RENGEJAI: Čikagos Lietuvių Taryba.

Is this any way to treat your children's playground?

Litter doesn't throw itself away; litter doesn't just happen. People cause it—and only people can prevent it. "People" means you.

INVEST IN UNIVEST

Nuo spalio 1 dienos mokame

4 3/4 %

metinius dividendus investavimo sąskaitoms

Universal Investment Share Account

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

Terminuoti santaupų laiškeliai (certificates) neša 5%.

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone Haymarket 1-3070

Visos sąskaitos iki \$15,000.00 apdraustos JAV vyriausybės agentūroje.

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: in Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per 3 months. In other USA localities and Canada \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday. Dienraščio kainos: Chicagoje ir priemiesčiuose metams \$16.00, pusei metų \$8.50, trims mėnesiams \$4.50, vienam mėnesiui \$1.50.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

"MŪSŲ DARBAS TĖVNEI LIETUVAI"

Kai šokantis jaunimas gyvena viena mintimi

Netrukus būsime atsventę iškiliosius sukaktvinių metų minėjimus. Būsime išgyvenę mūsų valstybės auštą kelią, jos laisvės gyvenimo dienas prisiminę ir giliai susimąstę dabartinę Lietuvos tragediją. Būsime pasiryžę išlikti po svetimu dangumi gyva savos tautos dalimi ir tautinės gyvybės išlaikymu siešimės ateinančių metų slinktyje.

Kada gyvename šių įvykių prasmingumu ir į juos krypta visų lietuvių dėmesys, tuo pačiu metu visoje Amerikoje ir Kanadoje, kur tik reikšiasi lietuviškoji gyvybė ir egzistuoja tautiniai ansambliai ir tautinių šokėjų grupės, jaunimas žiemos vakarais su dideliu entuziazmu ruošiasi naujam, didingam įvykiui — Trečiajam Tautinių Šokėjų šventei, kuri įvyks Chicagoje liepos 7 d.

Repertuaras šokių jau išsiuntintas visoms šokėjų grupėms, užsiregistravusios šventėje dalyvaui. Belieka šokėjų grupėms šokius reikiamai paruošti, kad šventės dieną susijungtų į vieną didingą šokį, kuriuo gerėsis tūkstantčiai lietuvių ir nemaža iškilųjų amerikiečių.

Tai bus vienas iš iškilųjų įvykių šiuose sukaktviniuose metuose, kuris ženklins mūsų kultūrinio gyvenimo gyvastingumą, darbo darną ir parodys lietuvių ryžtingumą.

Šventės Komitetas, vadovaujamas dr. Leonu Kraučeliūnu ir šventės meninės dalies vadovai šiai šventei skiria ypatingą dėmesį ir rūpinasi jos sekmingumu.

Šventės meninės dalies vyr. vadovė J. Matulaitienė sausio mėn. 13 ir 14 d. viešėjo Chi-

Jie rūpinasi, kad Trečioji Tautinių šokių šventė paliktų neužmirštama įspūdį. Iš kairės į dešinę — šventės rengiui komiteto pirmininkas dr. Leonas Kraučeliūnas, komiteto sekretorė — Regina Kučienė, šokių šventės vyr. meninės dalies vadovė J. Matulaitienė, komiteto uolus talkininkas J. Jasaitis ir šventės muzikines dalies vadovas muz. J. Zdanus.

jo dr. Leonu Kraučeliūnu ir jo vadovaujamam komitetui už darbus ir pasidėjimą, kurį jie atliko šventės ruošimo metu, padėką.

Artimoje ateityje, kiek sąlygos leis, komiteto pirmininkas dr. Leonas Kraučeliūnas, vyr. meninės dalies vadovė J. Matulaitienė, jos talkininkės G. Gobienė ir Breichmanienė, jos talkininkės J. Jasaitis ir šventės muzikines dalies vadovas muz. J. Zdanus.

prie Juodosios Ančios tarp Vigorių ežero ir Augustavo kanalo; dvi ar trys jų buvo sunaikintos, likusiosios dar tinkamos panaudoti, kadangi jos po 1950 metų buvo perstatytos. Be to paskutiniaisiais metais kelios naujos saunos pastatytos.

Maudymasis saunoje atliekamas beveik išimtinai tik žiemomis, gi per vasarą saunos tarnauja dažniausiai kaip vieta ūkio padargams, dažniausiai tabakui džiovinti.

(Sauna yra pirties suomiškas pavadinimas, bet esmėje suomių sauna ir lietuvių pirtis yra tas pats, kur ant įkaitintos akmenų krosnies pilamas vanduo ir "pirtininkai" karštuose garuose ant "plautų" pasilpę "periasi" beržo sluotomis ("vantomis") dažnai pakeldami stebėtinai didelį karštį).

Suvalkų ir Augustavo apskrityje yra lietuviški ir dėlto tas sveikas sanitarinis svaros paprotys ten net prieš lenkų valdžios tebera neišnaikintas.

JAPONIJOJ IŠRADO VAISTĄ NUO VĖŽIO

Kanazavos universiteto farmakologijos direktorius prof. Hamime Okamoto pranešė, kad ten išvystytas ir sekmingai išbandomas naujas vaistas nuo vėžio ir kai kurie pacientai jau visiškai pagiję, kitiems liga "drastiškai" pagerėjusi. Tačiau vaistas tebeišbandomas ir išradėjai esą nepatenkinti, kad per anksto paskelbtas. Vienas, kurs tais vaistais buvo visiškai pagydytas, sirgęs burnos vėžiu.

Vaistas yra gaminamas iš bacilų, vadinamų bacillus hemolyticus streptococcus, kurs žmogaus kraujuje sukelia ligą vad. septimemia ir odos uždegimą, vad. erysipelas. Patirta, kad šios bacilos yra atsparios vėžio gamalams. Vaistas gaminamas iš tu-

bačių kultūrų, jas "apdirbant" penicilinu ir per 20 minučių kaitinant 235 laipsnių temperatūroje. Tas vaistas muša vėžio cels, bet nekenkia sveikosioms celėms.

TĖVŲ KOMITETO PADĖKA

Sekmadienį, sausio 14 dieną, sniegui krintant, įvyko Jaunimo Centre koncertas. Jį atliko dainuojanti žymantių šeima. Tai graži ir didelė šeima, kurios visi vaikai ir mama dainuoja. Šeimoje jaučiamas didelis susiklausymas ir viens kitam didelė pagalba. Nemaža našta tenka tėvams, auginant tokią didelę šeimą. Vaikai turi gerus balsus ir mokosi muzikos. Kartais jiems gal tenka atsakyti kokių nors mašinonų, pašvenčiant daug valandų ruošiantis koncertams. Turi daug pakvietimų pas lietuvius ir amerikiečius dainuoti.

Šį koncertą ruošė Dariaus ir Gireno lituanistinės mokyklos tėvų komitetas. Komiteto vardu dėkojame p. Pranei Kungybei — Zymantienei, jos vaikui Sigutei, Jūratei, Kastyčiui, Zivilei, Gabijai, Aldonai, Jonui ir mažajai Daivai. Dėkojame akompaniatoriui muzikui Wilbert Moger, už dekoracijas dail. Juozui Kiburui, už apšvietimą Vytautui Žygiui, "Margučiniui", "Sophie Barcus" už garsinimą per radiją ir visiems tėvams, kurie darbu prisidėjo ruošiant šį koncertą. Visiems nuoširdus lietuviškas — aciu.

Grazina Sakevičienė Tėvų Komiteto Spaud. Atstovė

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Kelionės į komunistų pavergtą Lietuvą

Praeitais metais didokas Amerikos lietuvių skaičius buvo nuvažiavęs į Lietuvą. Vilniun važinėjo žmonės iš Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, ten lankėsi keli Pietų Amerikos lietuviai. Šiais metais norinčių nuvažiuoti į gimtinę savo kraštą skaičius bus dar didesnis, tikta nežinia, ar okupantas leis jiems Lietuvon važiuoti.

Lietuvon važiuojantieji nori pamatyti savo gimines — tėvus, brolius, seseris. Jeigu jų jau nėra gyvųjų tarpe, tai nori pamatyti bent artimesnius savo kaimynus, mirusių ar žuvusių artimųjų pažįstamus. Jeigu jau visai nėra giminių, arba jie dar negrįžę iš kalėjimų arba iš Sibiro, tai jiems rūpi bent tėviškę pamatyti; pasižiūrėti į seną bakūžę, kurioje jie, išvažiuodami iš gimtinio savo krašto, gimė ir augo. Jeigu okupantas greitos kolonizacijos sumetimais nedavė medžiagos seniems namams taisyti ir leido jiems sugriūti, tai važiuojantieji nori bent tuos laukus pamatyti, kur tos bakūžės stovėjo; nori pamatyti tuos ežerus, kuriuose kūdikystėje maudėsi; nori pasigėrėti tomis bangomis, kurios tuos ežerus šukavo.

Lietuvon važiuojantiems norisi pamatyti Lietuvą, o okupantui rūpi galimai mažiau jos rodyti. Okupantas kaimiečius labiausiai nuskriaudė, atimdamas iš jų ūkius, namus, galvijus, santaupas. Jis nenori amerikiečiams parodyti to skurdo, kuriame gyvena visko netekęs kolchozininkas. Jis net nenori, kad Lietuvon grįžęs amerikietis turėtų progos išsikabėti su ten likusiais žmonėmis apie jų vargus ir kančias.

Be to, rusams rūpi visai kiti dalykai. Praeitais metais iš turistų jie pasišienavo gerokai dolerių. Šiais metais jie planuoja tų dolerių dar daugiau prisišienauti. Kiek teko girdėti, šiais metais jie rengiasi pakeisti turistų maršrutus. Vieton Vilniaus, Trakų ir Druskininkų, jie rengiasi vežioti žmones po Rusijos miestus. Praeitais metais turistai galėdavo praleisti Lietuvoje dešimt, vienuolika dienų, o dabar leidimai Lietuvoje būti bus tikrai penkių dienų. Apie jokią išvažiavimą į kaimą ir kalbos negalės būti. Atvažiavusieji bus suvaryti į specialiai paruoštus ir policijos saugojamus Vilniaus viešbutėlius, kur taip pat bus suvežti dar gyvi giminės. Po penkių dienų turistai bus vežiojami po Maskvą, Leningradą ir kitus sovietinius miestus.

Žmonės rengiasi važiuoti giminių aplankyti ir Lietuvos pamatyti. Nei Maskva, nei Leningradas jiems neturpi. Pažįstamų ten jie neturi, miesto nežino, susikabėti negali, tai ko jiems ten važiuoti?

Kremlius valdovams gal nepatogu, kad į mažą Lietuvą nuvažiuodavo daugiau žmonių, negu į plačiąją Rusiją. Jie sutrumpina laiką būti Vilniuje, bet tuo pačiu verčia turistus bereikalingai leisti laiką Maskvoje.

Visame pasaulyje turistams daromos lengvatos, o komunistų pavergtuose kraštuose ieškoma priemonių turistų keliones suvaržyti. Buvo pasakojama, kad svarbu praverti vartus į Lietuvą. Vieną metų leis į Vilnių, kitą metų galėsime nuvažiuoti į Kauną, o vėliau ir po visą Lietuvą. Bet šios viltys nepasitvirtino. Okupantas ne tik neleidžia turistams iš Vilniaus išvažiuoti, jis nori sutrumpinti laiką ir pačiame Vilniuje būti.

Pasiryžusiems nuvažiuoti į Lietuvą giminių aplankyti reikia labai rimtai pagalvoti, ar verta tokiam trumpam laikui tokią kelionę daryti? Ar verta važinėti po kitus rusų miestus, jeigu neleidžia ilgiau Lituvoje pabūti? Iš viso, ar verta prie tokių policijos suvaržymų ten važiuoti? Kelionė ilga ir brangi, o ką į penkias dienas galėsi pamatyti?

M. GELZINIS

Mortensenų nebaigtasis veikalas apie Mažąją Lietuvą

Iš tokio "terrae inhabitatae" viename akte ir "terrae incultae" kitame, Mortensenai išvedė sąvokų priešingumą. Jie interpretavo, kad, jei Šaurės Kuršija, kuri buvo žmonių gana tankiai gyvenama, vadinama "terrae inhabitatae", tuomet "terrae incultae" tegalėjo nedaromas žemės reikšti, kurios jau dykra virtusios. Ant tokios prielaidos stovi visa Mortensenų tarp Bartuvos ir Nemuno kraštų dykros teorija.

Deja, Mortensenai ignoravo visą eilę dokumente parodytų faktų, ir todėl jų išvados yra esminiai klaidingos.

Šitame akte minima visa eilė vietovardžių: vietomis net nusakomi keliai, kurie iš vienos sodybos į kitą ejo. Ne gana to; kraštas buvo į "žemes" (terrae) ir "pilių vietoves" (cafellaturas) suskirstytas, kurioms net "seniūnai" (seniores) buvo paskirti. Jeigu nebūtų buvę žmonių, tai kuriam reikalui buvo seniūnai paskirti? Šis dalybų aktas yra stiprus įrodymas, kad po Ceklio užkariavimo (1252 m. gale ir 1253 m. pradžioje) buvo tiek gyventojų pasilikę, kad Ordinui atrodė prasminga

juos tvarkyti ir valdyti pilių, kaimų ir seniūnų sistema.

10. Kuršo vyskupijos katedra Klaipėdoje.

1258 m. Klaipėdos komitūras suteikė ant popierio numatytam Klaipėdos miestui Lübecko miesto teises ir kartu su Kuršo vyskupu signavo pirmą privilegiją, kuri paskyrė Klaipėdos miestui labai didelį žemės plotą. Tuo pačiu metu juodu išleigė deklaracijos būdu, reiškia, taip pat ant popierio, dvi bažnyčias: šv. Nikolajaus ir šv. Jono. Švento Nikolajaus bažnyčia buvo į vyskupijos katedrą pakelta ir kartu turėjo apylinkės gyventojų pamokymui tarnauti. Dokumentas išvardina visą eilę į parapiją įjungtų kaimų, pabrėždamas, kad jai priklauso tų kaimų gyventojai, nežinūrint, kokios tarnės jie yra. Minimieji kaimai buv: Mutina, Poys, Aekete (Eketė, Klaip. apskr.), Creten (Kretinga), Duwirstene, Palangen (Palanga) ir Kalalten (Kalotė, Klaipėdos apskr.).

Mortensenienė — Heinrichaitė mėgino ir šitą dokumentą iškraipyti, teigdama, kad

"Die Veruegung, dass zu dieser Kirche die Einwohner der umliegenden Behirke gehoeren sollen, welcher Sprache (d. h. Nationalitaet) sie auch sein werden, (nicht "sind", wie es sonst wohl heissen wuerde) muss nicht unbedingt, kann aber sehr wohl fuer die damalige Unbewohntheit

der Gegend sprechen". (Lit rodyklė nr. 4, pusl. 58)

(Parėdymas, kad aplinkinių sričių gyventojai bus šios bažnyčios parapijonai, nežinūrint, kokios kalbos (t. y. tautybės) jie ir nebus (o ne "yra", kaip tai kitokių atveju būtų parašyta), nėra įrodymas, bet leidžia spėti, kad kraštas buvo neapgyventas.)

Bet kitas daktarantas, žemaitis A. Salys parodė, kad Mortensenienės akto vertimas yra gramatiškai klaidingas, ir jis visai teisingai išvedė:

"Eine missverständene Verbalform verleitet die Verfasserin zum falschen Schluss." (Klaidingai suprastas veiksmažodis įpiršo autorei klaidingą išvadą.) Lit. rodyklė, nr. 9, pusl. 21.)

Ponas Salys baigia šios srities bažnytinio paskirstymo apžvalgą sekanciais teisingais žodžiais: "Die Einpfarrung wird sinnlos, wenn man das eingepfarrte Gebiet — wie es Heinrich getan hat — fuer menschenleer erklart".

(Bažnytinis paskirstymas nustotų prasmes, jei įtaigotumėm — kaip Heinrichaitė tai darė — kad kraštas yra buvęs žemomis.)

11. Laukai.

Ordinas dažnai siūsdavo žvalgus į dykrą, kurie ieškodavo savo ponui patogesnių kelių, kuriais jis galėtų pasekmingiau puli Lietuvą. Vienas šimtas tokių prane-

šimų iš 1334 iki 1402 m. yra parašytas "Lietuviškuose Keliaraščiuose" (Lituanische Wegeberichte). Juose žvalgai gana dažnai pasako, kad jie Dykroje prieję "Felder", t. y. laukus. Mortensenai stengėsi "laukų" reikšmę sumenkinti, aiškindami, kad žvalgai, išskdami "laukų" sąvoką, tuo teoriję jų skirtingumą su miškais paryškinti, ir todėl laukai tereiškia "miškais neapžėdusias vietas".

Bet čia tuoj kyla klausimas, ar visas šimtas žvalgų nuo Klaipėdos iki pietų rytų Mozūruose stovėjusios Viznos pilies būtų viena ir tokią pat sąvoką vartoję? (Viznos pilį kryživiai laikė nuo 1370 — 1402 m. kaip užstatą iš Mozūrų kunigaikščio.) Juk kitas miškais neapaugusias vietas jie vadino pievomis, ganvklomis, palvėmis, lygumomis ir pan. Todėl "laukai" negali vien skirtumą su miškais reikšti, bet turi kokių nors kitą būklę atvaizduoti; tuo labiau, kad žvalgai kai kuriuos laukus net vietovių vardais vadina, reiškia, ten dar neseniai būta gyvenviečių. Atžymėjus "laukus" žemėlapyje, gaunasi vaizdas, kad jų būta tankiau į rytus, arčiau lietuvių sodybų, negu kryživių pasienyje. Iš tokių "laukų" padėties turime spręsti, kad jų gyventojai pamažu traukėsi nuo kryživių į rytus, į Lietuvos gilumą.

12. Sūdavių perkėlimas į Sembiją.

Istorija byloja, kad 1283 m., kuomet Ordinas puolė Sūdavą, viena sūdavių dalis, vedama didiko Skurdo, perėjo Nemuną ir

prisiglaudė pas lietuvius. Kita šios garsios gentės grupė su savo vadais Skomantu ir Kantigirdu padėjo ginklus ir pasidavė Ordino malonei. Pastarasis juos iškėlė iš gimtinės, varu nuvarė į Sembiją ir ten po Ordino akių ir tvirtoje Ordino priežiūroje, apgyvendino taip vadinamame "Sūdavių trikampyje". Šitas istorinis faktas parodo, kad 1) Ordino puolimo metu Sūdava nebuvo jokia dykra, kaip Mortensenai tai norėjo, bet pilnai apgyventas kraštas ir 2) kad pirmoji tauta Rytų Europoje, kuri savo priešus išvarė iš gimtinės, nebuvo nei lenkai ir nei čekai, bet krikščioniški teutoniskieji riteriai. Jie yra pirmieji gimtinės teisės — Heimatrechto — vagys!

13. Pilenai.

Pasirodo, kad ne visi sūdavių krito kovose su riteriais, ne visi pasitraukė į Lietuvą ir ne visi pasidavė Ordinui. Karo audrai praėjus, kita gyventojų dalis sugrįžo iš miškų, pradėjo čia pat iš naujo kurtis ir savo pilių statyti. Viena tokių vietovė mums yra žinoma iš 1336 metų. Tai Pilenai.

Tuomet pilies įgula vėčiau mirė, negu kryživiams pasidavė. Su gnyėjais mirė ir jų žmonos bei vaikai. Iš pastarųjų tragisko likimo turime išvesti, kad į pilį buvo apylinkės gyventojai sūbėję, reiškia, kad net penkiasdešimt metų po kryživių Sūdavos nuteriojimo ir "užkariavimo" joje tebebūta žmonių gyvenamų vietovių.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKU. AUSU. MOSIŠ. IR GERKLĖS LIGOS. PRITAIKO AKINIUS. 2858 W. 63rd STREET. Ofiso telefonai: Prospect 8-3229. Rezid. telefonai: WALbrook 3-5076.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS. GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA. 6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446.

Ofiso telefonai: Prospect 8-1717.

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS. 3148 WEST 63rd STREET. Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON. 2434 WEST 71st STREET. Ofiso telefonai: HEMlock 4-5849. Rezid.: 388-2233.

DR. M. BUDRYS

ALERGIJA. 2751 WEST 51st STREET. Valandos: antradieniai, penktadieniai 2-9 v. šeštadieniai 10-1 v. p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS. GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA. 6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670. Valandos pagal susitarimą. Jei neatšalė, skambinti MI 3-0001.

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS. 2454 WEST 71st STREET. Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniai 1-4 val. p. p. Trečiadieniai uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS. 3844 WEST 63rd STREET. Ofiso telefonai: Prospect 8-7773; rez.: PR 6-4732.

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS. 2858 W. 63rd STREET. Val.: pirmad., ketvirtad., 5-8 val. vak., antrad., penktad., 1-4 popiet.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS. VIDAUS LIGŲ SPEC. 2454 WEST 71st STREET. Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniai uždaryta.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTOPEDIJOS LIGOS. 2745 West 69th Street. Prieš Šv. Kryžiaus ligoninę. VAL.: pirm., antr., ketv., penkt., nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniai ir kitu laiku susitarus telefonu: Telef. Republic 7-2290.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA. OFISAS 2454 WEST 71st ST. Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų, ketvirtad. nuo 6-8 vak. Ofiso telefonai: 776-2880. Rez. telefonai: PR 9-6730.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS. Bendra praktika ir chirurgija. Ofisas 2750 West 71st St. Tel. 925-8296. Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Sekmadieniai ir trečiadieniai uždaryta. Rez. tel.: WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS. Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos. Ofisas: 2452 WEST 59th STREET. Tel.: PR 8-1223. OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiad., ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS. 2454 WEST 71st STREET. Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123. Rezid. telefonai: Gibson 8-6195. Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123. Jei neatšalė, tai telef. GI 8-6195.

ROCKFORD, ILL.

Balfo 85 kuopos susirinkimas

Reikia pagirti mūsų Balfo valdybą už gerą veiklą ir gerai pravedamus susirinkimus. Nariai ir rėmėjai jau supranta šalpos reikalus. Paprašius aukos, beveik niekas nesuabejoja. Galima sukviesti daug kas su tuo jau lyg apsigimę. Valdant Lietuvą caram, jau reikėjo aukoti palengvinant tautiečių skurdą. Reikėjo aukų nukentėjusiems nuo pirmojo pasaulinio karo, kuriantis nepriklausomai Lietuvai, komunistam apipletus Lietuvą, tūkstančiam tremtinių pabėgusių nuo komunistų į vakarus, broliams ir sesėms kenčiantiems Sibiro taigoje.

Balfas šalpoje atlieka didelių darbus. Tik mūsų vieningumas šioje srityje, gali daug padėti vargstantiems broliams.

Rockfordo Balfo valdyba buvo sukvietusi susirinkimą. Atsilankėme apie pusšimtis narių. Pirmininkas A. Pocius į susirinkimą pakvietė Balfo direktijos narę ponia Eobelienę. Ji stambesniems aukotojams atvežė tam tikrus pažymėjimus, ir pati visiems išdalinė. Savo kalboje ji pažymėjo, kad Rockfordo 85 skyrius pasižymi savo veikla ir aukų rinkime. Jos apsilankymu visi patenkinti.

Susirinkime turėjo būti nau-

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS. 756 WEST 35 STREET. (Kampus Halsted ir 35-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniai uždaryta.

P. ŠILEKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS. Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t. Val.: 9-4 ir 6-8 Šeštadieniai 9-1. ORTOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Telefonai: Prospect 6-5084.

PERKRAUSTYMAI

MOVING. Leidimai - pilna aprauda ZEMA KAINA. R. ŠERENAS. 2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063.

MOVING

Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų. ANTONAS VILIMAS. 823 W. 34 Place. Tel.: Frontier 6-1882.

GRADINSKAS

IŠLINDO YLA IŠ MAISO. OFICIALIAI SYLVANIA SPALV. TV - PATI GERIAUSIA. 2512 W. 47 ST. - FR 6-1998. Lietuvi, eik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS. Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. - Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

AUTOMOBILES-TRUCKS

Automobiliai - Sunkvežimiai. KURIAM GALUI MOKETI DAUGIAU? PIRKdami NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1,000.

BALZEKAS MOTOR SALES

"U WILL LIKE US" CHRYSLER • IMPERIAL PLYMOUTH • VALIANT. 4080 Archer VI 7-1515

CICERO

Eina kalbos, kad per Cicero bus pravesas greitkelis, bet tikrai niekas nežino. St. Valentinas parapijos salėje tuo reikalu buvo suauktas susirinkimas. Atėjo apie 200 žmonių. Daugiau moterų. Buvo visokių pasiūlymų, bet nieko nenutarta. Klebonas patarė palaikyti ryšį su savo parapija.

jos valdybos rinkimai, bet nariams prašant sutiko ir toliau pareigas eiti senoji valdyba.

Po susirinkimo, prie skanių užkandžių visi linksmai praleido kelias valandas. Užkandžius paruošė ponia Šavickienė. Žvalgus

Lietuvių Bendruomenė

Rockforde organizuota Lietuvių Bendruomenė įsisteigė 1953 m. birželio mėn. 13 d. Pirmuoju valdybos pirmininku buvo senesnės kartos ateivis Juozas Eacėvičius. Po jo sekė Petras Šernas, Donatas Zakaras, veiklusis visuomenininkas Jonas Kiznis, kuris p-ku buvo iš eilės net 9 metus; po jo Adomas Šernas, o dabar pirmininkauja energingo p. V. Zakarienė.

Liet. B-nė nuo pat savo įsisteigimo išlaiko Liet. Šeštadieninę mokyklą, kurioje mokosi liuanistinių dalykų nemažas skaičius vaikų. Mokykloje mokytoja yra ponia Pocienė, dabar Chicagoje gyvenanti, p. D. Bublikienė, p. Kiršienė, p. O. Undraitienė, V. Zakarienė, na, ir ilgametė mokyklės vedėja p. V. Kizienė, kuri ir dabar tose pareigose tebėra. Praeitų metų rudnį p. V. Zakarienė iš mokyklės mokytojos pareigų atsiskyrė, jos vietoje mokytoja Irena Šernienė.

Praeitais metais L. Bendruomenė, pirmininkaujant p. V. Zakarienei surengė Motinos Dienos minėjimą, pinišką, "Rudens Burtai" balių ir "Kalėdų Eglutę". Visi šie pobuviai buvo sėkmingi - davė pelno.

Dabartinioji bendruomenės valdyba, baigdama savo kadenciją rengiasi duoti visuomenei praeitų metų veiklos atskaitą. Tam tikslui ji kviečia visus, kurie lietuviais jaučiasi esą, o ypač tuos, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikučių, š. m. sausio mėn. 28 dieną 2 v. po pietų atvykti į Liet. Klubo patalpose įvyksiančią susirinkimą. Susirinkimui pasibaigus seks vaišės ir kit.

Dariaus Girėno Mokyklos

Kalėdinė Eglutė

Neseniai gerėjomės mūsų lietuviškųjų mokyklų kalėdinėmis programomis ir džiaugėmės mokytojų bei vaikų darbais bei pastangų rezultatais.

Beveik Naujų Metų išvakarėse, gruodžio 30 d., į Gage Parko Fieldhouse patalpų salę susieško tėvai ir svečiai, kad galėtų dalyvauti Dariaus ir Girėno Lituanistinės Mokyklos Kalėdų eglutėje.

Programa buvo pradėta Ritos Likanderytės pasakyta įžanga. Vėliau išėjo vyresniųjų skyrių mokiniai, mokytojos Stasės Pefersonienės paruoštuose kalėdinuose vaizdeliuose "Praktėlė" ir "Paklydęs angelas". Deklamavo patys jauniausieji mokytojos Irenos Regienės paruošti darželių mokiniai.

Vėliau buvo parodytas vaizdelis "Kalėdų senelio belaukiant", kuriame vaidino 40 žemesniųjų skyrių mokinių. Tai darbas mokytojų Gerdos Česienės, Vandos Milavickienės ir Aušrelės Vaicėliūnaitės. Pabaigoje visų mokinių choras, vadovaujamas Leonijfos Rakutytės, padainavo kelias dainas.

Mokyklos Tėvų Komitetas labai dėkingas Č. Rukuižai, tvarkiusiam scenos apšvietimą, Jonynienei ir Alvidui, paskolinusiems dekoracijas, ir Brighton Park Bakery savininkams p. Mackevičiams už aukotą duoną šiam rengimui.

Tėvų Komitetas

CICERO

Eina kalbos, kad per Cicero bus pravesas greitkelis, bet tikrai niekas nežino. St. Valentinas parapijos salėje tuo reikalu buvo suauktas susirinkimas. Atėjo apie 200 žmonių. Daugiau moterų. Buvo visokių pasiūlymų, bet nieko nenutarta. Klebonas patarė palaikyti ryšį su savo parapija.

Ilgametis Naujienų skaitytojas Jonas Dumčius mirė 1967 m. rugšio mėn. 23 dieną Waterburyje. Žinomas medžio drožiniu (vyčių, kryžių ir koplytelių gamintojas).

nes jie tą reikalą seka. Manoma, kad greitkelis bus pravesas sąryš su atėjusiu Midway aerodromu.

Senoji karta krinta. Neseniai palaidojom a. a. Valaitienę. Ji buvo ilgametė Cicero gyventoja. Sausio 15 d. mirė mūsų geras kaimynas iš Lemonto - Antanas Urbonas. Su bažnytinėmis apeigomis palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse. Jis buvo ūkininkas. Pas jį dažnai nuvykdavom nusipirkti pieno, kiaušinių, sūrį, medaus. Išėkis ramybėje.

Naujiems biznieriams p. P. Purtiliams gerai sekasi. Jie mandagiai ir sumaniai aptarnauja savo klientus, tai visi pas juos noriai eina. Linkiu jiems sėkmės.

Cicero D.

JUOZAS STANIONIS

ATVAŽIAVO ATOSTOGŲ

Juozas Stanionis, Chicagoje plačiai žinomas Frank Stanionio tikras brolis, trečiadienio vakare atskrido į Chicago trijų mėnesių atostogoms.

Nepriklausomos Lietuvos laikinasis Juozas Stanionis dirbo teisingumo ministerijoje, o dabartinio metu yra pensininkas, gyvena kaimelyje, netoli Kupiškio.

A. a. Marija Noliuvenė

Marija buvo reio pavyzdžio moteris. Ji buvo darbšti, tvarkinga, kantri ir pasiaukojanti. Sulaukusi 78 metų mirė St. Joseph mieste, Mich. valstijoje, gruodžio 6 d.

Marija buvo gimusi Bekerytės pavardė, Sakų apskr. Jautna būdama ištekėjo už Golybo Noliaus, kuris buvo už ją 10 metų vyresnis, bet dar yra gyvas ir gyvena pas savo sūnų.

Nolių šeima buvo skaitlinga. Užaugo 4 vyrai ir 2 moterys. Erika ištekėjusi už gydytojo ir gyvena Kanadoje. Elena ištekėjo už S. Endrukaičio ir gyvena St. Joseph. Du sūnūs gyvena Vokietijoje, o Oskaras ir Voldemaras - JAV. Jie visi

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARDO ŽMOGAUS

DRUGAS IR BICULIS

Pranešame gaminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1968 m. sausio 24 d., 8 val. ryto mirė mūsų mylimas vyras ir tėvas.

A. A.

INŽ. PRANAS LUKOSIŪNAS

Gyveno 124th St. ir Archer Avenue. Lemont, Illinois.

Velionis pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 South Western Avenue.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 27 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvsė.

Nuliūdusios -

Zmona Jadvyga ir dukta Dalia. Laidotuvių direktorius Mažeika-Evans, Tel. RE 7-8600.

PEACE COSTS MONEY. BUY U.S. SAVINGS BONDS.

Jelgu nori sužinoti naujais ir tikriausias žinias, kas dedasi pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje - skaityk dienraštį "Naujienas".

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Liekonume arba lūdesio valandoje gražiausias gėles ir vainikė, antkojų papuošimai ir sezoninės kapams gėles.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA GĖLES VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET. Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS. MARQUETTE FUNERAL HOME. 2533 W. 71st STREET. 1410 So. 50th AVE., CICERO. TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorius MAŽEIKA & EVANS. 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS. MAŠINOMI VISTA. REpublic 7-5690 REpublic 7-5601

John F. Eudeikis Laidotuvių Direktorius. SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA. 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE. 4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE. MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI: Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos. AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ. TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS. 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228. BUTKUS - VASAITIS. 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS. 3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3402

STEPONAS C. LACKAWICZ. 2424 WEST 69th STREET. 2314 WEST 23rd PLACE. REpublic 7-1213. Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN. 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS. 4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS. 3354 S. HALSTED STREET. Phone: YArds 7-1911

LAWN FUNERAL HOME. Sigmund J. Sutkus. 7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

KĖDĖ, KURIOS NIEKAS NENORI

Sun-Times Photo

GILTINĖS SOSTAS

Tai yra Cook apskrities (Chicago) mirties kambarys su elektros kėde ir dešimties durimis, pro kurias mirti nusmerktieji tik įeina... Kūlapus durų yra kambarys, vadinamas Mirties Eilė (Death Row), kuriame mirtingai laukia savo eilės.

Cook apskrities (Chicago) kalėjimas yra pagarsėjęs kaip anomalija, kokios joks kitas miestas bent Amerikoje neturi, kur žmogžudžiai, lytiniai iškrėpėliai, nenormalūs charakteriai ir mirti nusmerktieji yra suleisti drauge su kitais kalininiais, net laikinai iki užstofo, už menkus nusizengimus čia uždarytais. Kai kurie tų žmogžudžių, ypač patys žiauriausieji, iki šiol buvo paskiriami galerij (tiers) prievaizdomis ("baru bosses"). I kokį Dantės pragarą šis kalėjimas buvo paverstas, neseniai skaitėme. Viršininkas Jack Johnson teisinasi turėjęs taip daryti, kadangi neturįs užtenkama kalėjimui sargų.

Cook apskr. kalėjime yra 221 žmogžudys ir 10 tūkų jau nusmerktų mirti elektros kėdėje; iš jų kai kurie savo eilės jau trylia metų laukia. Teismo tēbelaukiantieji žmogžudžiai buvo laikomi "žmogžudžių Eilėje" (Murdērsers Row), o mirti nu-

smerktieji Mirties Eilėje (Death Row), bet prieš 10 metų viršininkas Johnson visus juos suleido per vieną su visais kitais kalininiais, aiškindamas tai padaręs "norėdamas pakeisti jų galvosena ir pagelbėti jiems būti produktingais iki jų paskutinio kvapo įtraukimo".

Po naujausių kalėjimo skandalo šerifas Joseph L. Woods buvo pasiryžęs atstatyti "Mirties Eilę" ir vėl suvartyti žmogžudžius į jiems priklausomus skyrius, bet keli Illinoiso senatoriai ir atstovų buto nariai ruošiasi kai tik kovo 4 dieną prasidės naujoji Illinoiso seimo (general. asamblėjos) sesija, įteikti pasiūlymą, kad būtų leista visus egzekucijos laukiančiuosius su visa jų kėde perkelti į valstybinį kalėjimą. Joks kitas Illinoiso apskritis neturįs elektros kėdės, tik Cook apskritis iki šiol esąs priverstas pas save laikyti nusmerktuosius ir pas save juos egzekutuoti.

metais minėjimas bus rengiamas puošnioje "The Farm Club" salėje, 4812 So. Cicero Ave. Ne tik salė puošni, bet bus ir vaisės puikios. Valgių gaminimu rūpinasi ekspertas, ponas V. Semoška. Jis pirminkauja komisijai, kuri sudaro: J. Evans, A. Brazis ir L. Macekonis. Dalyvaus garsūs svečiai — gubernatoriaus padėjėjas S. Shapiro, kuris pasakys kalbą. Taip pat dalyvaus: Vysk. V. Brizgys ir Dr. P. Daunų vardis. Programoj dalyvaus: sol. Gr. Bertulis, A. Brazis ir Vyčių choras. Taip pat bus pagerbtas Lietuvai ir lietuviams nusipelnęs tautietis. Visi vyčiai, jų draugai, giminės ir pažįstami, šventėje kviečiami dalyvauti. Komistija

VYČIAI MINĖS 16 VASARIO

Jau 10 metų kaip Lietuviai Vyčiai rengia 16 Vasario minėjimus, vadinamus: "Atsiminimai Lietuvos". Minėjimai buvo rengiami puošniose salėse, viešbučiuose ar namuose. Šiais

metais minėjimas bus rengiamas puošnioje "The Farm Club" salėje, 4812 So. Cicero Ave. Ne tik salė puošni, bet bus ir vaisės puikios. Valgių gaminimu rūpinasi ekspertas, ponas V. Semoška. Jis pirminkauja komisijai, kuri sudaro: J. Evans, A. Brazis ir L. Macekonis. Dalyvaus garsūs svečiai — gubernatoriaus padėjėjas S. Shapiro, kuris pasakys kalbą. Taip pat dalyvaus: Vysk. V. Brizgys ir Dr. P. Daunų vardis. Programoj dalyvaus: sol. Gr. Bertulis, A. Brazis ir Vyčių choras. Taip pat bus pagerbtas Lietuvai ir lietuviams nusipelnęs tautietis. Visi vyčiai, jų draugai, giminės ir pažįstami, šventėje kviečiami dalyvauti. Komistija

Dr. Vl. Šimaitis INCOME TAX SERVICE Jau 16 metų lietuviams apskaičiuoja pajamų mokesčius. 2737 West 43rd St. CL 4-2390

SIMKUS REAL ESTATE Visokių nuosavybių pardavimas, Notary Public, vertimai ir expert INCOME TAX SERVICE 4259 So. MAPLEWOOD AVE. Tel. CL 4-7450

Parduodami iš naujų modelių namų baldai 30% iki 50% nuolaida, televizijos, žaidytuvai, skalbimo mašinos, virimo ir šildymo krosnys. Galima pirkti išimokėtinai. Apatarnauja lietuvis BEN GRIGONIS 6154 So. HALSTED STREET. TEL. TR 3-0086 Yra vieta mašinoms pasistatyti.

Apdraustas perkraustymas Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas. JUOZAS NAJOKAITIS 2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

HIGH RATES 4.75% Per annum on regular Savings 5.25% Per annum on investment bonus Savings Insured to \$15,000.00 BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

Ką kiti rašo Kodėl lietuviai švenčia Vasario Sešioliktą dieną

Tokia antraštė John R. M. Russel aiškina Chicago Tribune skaitytojams lietuvių tautos svarbiausiąją šventę ir jos šių metų ypatingą reikšmę.

"Ko nežino daugumas didžiosios Chicago srities gyventojų", rašo Mr. Russell, "tai kad jų lietuviškos kilmės kaimynai vasario 16 dieną švęs paskelbimą 50 metų Lietuvos nepriklausomybės nuo griuvančios carinės imperijos griuvėsių. Esu tikras, kad daugumas mūsų bent iš dalies jau žino, kas po to sekė.

Daugelis sako, kad lietuviai yra kvailiai (fools) būdami tiek sentimentalūs ir su didele pompa celebruodami "bevertinę" šventę valdžios, kuri daugiau nebeegzistuoja.

Priešingai, dabar yra laikas, kuomet lietuvių žmonės apmąsto laisvės reikalą ne vien savo gimtajam krašte, bet ir visuose kituose, komunistų jungo pavergtuose kraštuose.

Atsiminkime, kad lietuvių tauta, kaip ir lenkai, vengrai ir čekoslovakai yra pergyvenę didžias priešpaužas, pradėdant Teutonų ordinu 14 amžiuje, bet ji garbingai išliko ir klestėjo nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, tik vėliau buvo lenkų pažeminta ir palikta, kad pataptų viena iš daugybės Rusijos teritorijų.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Mokinių integracija katalikų mokyklose

Kardinolas John Cody pranešė, kad integracijos pagreitinimo tikslu negrįžta mokiniai iš Chicago miesto autobusais bus vežiojami į katalikiškas mokyklas pačiam mieste ir priemiestiuose. Vežiojimo planas esąs panašus mokyklų superintendente Redmondo planui, prieš kurį tebedemonstruoja daugelis priemiesčių.

Katalikų mokyklų sistema apima Cook ir Lake apskrčius su įregistruotais 344,000 mokiniais, jų tarpe 27,800 negrų, būtent pačiame Chicago mieste 214,000 mokinių, jų tarpe 22,500 negrų ir 130,000 mokinių priemiesčių mokyklose, jų tarpe 5,300 negrų.

"Visi mūsų kunigai ir institucijos bus paprašyti sekmadienį šį planą paremti", pasakė kardinolas.

Švaraus vandens kaina

Federalinė vandens švaros kontrolės administracija apskaičiavo, kad per 5 ateinančius metus vandens švarai saugoti Jungtinėms Valstybėms kaštuos apie 26 net iki 29 milijonų dolerių. Ta kontrolė apims tik municipalitetų ir industrijos kontrolę, neįskaitant teršalus, kurie patenka į vandenį iš kasyklų, drenažų, gyvulių stovyklų ir pan.

Opera Marta per radiją

Kitą seštadienį, vasario 3 d. New Yorko Metropolitan Ope-

ra tiesiai iš scenos per WGN radijo tinklą transliuoja von Flotovo 2 aktų operą "Martha". Pradžią, kaip visuomet, 1 valandą popiet, CST, tai yra standartinio centriniu arba Chicago laiku.

Pirminėse rolėse dainuoja: sopranas Jean Fenn — Lady Harriet rolėje, mezo sopranas Rosalinda Elias — Nancy rolėje, Tenoras Sandor Konys — Lionel, ir bosas Donald Gramm — Plunkett rolėse. Opera parasyta Vienoje 1847 metais, Amerikoje pirmą kartą vaidinta New Yorko 1852 m. lapkričio 1 dieną.

Saugotis vogtų čekių

Illinojaus valst. sekretorius Paul Powel išsiuntinėjo perspėjimus visom pinigų keitimo kontoroms (currency exchanges), kad saugotųsi vogtų čekių iškeitimo. Čekiai iki \$80 vertės vogti iš dviejų firmų — Evanstone ir Chicagoje ir vagių naudojami tariamai automobilių leidimams apmokėti. Tos firmos yra Machine-O-Matic, Inc. Evanstone ir Spaulding Building Account, Chicagoje.

TRUMPAI

— St. Balzekas, Jr. Lietuvių Kultūros muziejaus prezidentas dalyvavo pietuose Conrad Hillon viešbutyje, kurie buvo suruošti paremti sudegusio McCormick Place statybą. Statyba kainuos per \$4,000,000 dolerių. Bankete dalyvavo 200 visuomenės veikėjų bei biznie-rių.

— Jadvyga Matulaitienė tautinių šokių mokytoja sausio mėn. 13 — 14 d. laukėsi Chicagoje ir kartu su susirinkusiais Chicagoje ir apylinkėse gyvenančiais tautinių šokių ratelių vadovais peržvelgė repertuarą numatytus šokis. J. Matulaitienė vadovauja III-sios tautinių šokių šventės meninės programos paruošimui ir rūpinasi tinkamu programos išpildymu.

— Ateinančią sekmadienį, sausio 28 dieną, 1 val. po pietų, Lietuvių Auditorijoje pietinėje salėje įvyks Lietuvos Tautinių Kapinių sklypų savininkų metinis susirinkimas. Dalyvauja liktiai sklypų savininkai.

— Liudvikai Keparučiai iš Vokietijos į seną butą atėjęs svarbus laiškas. Laišką gali atsiimti, besikreiptamas į J. Baltrušaitį.

— Darius ir Girėno Lietuvos Mokyklos Tėvų komiteto vakaras įvyks vasario 17 d. 7:30 v. v. Balio Pakšto salėje. Staliukus rezervuoti skambinant WA 8-4784 ar FU 5-5828. (Pr.)

— Chicago Liet. Medžiotojų ir Meškeriojų Klubas kviečia visus į kaulių balių sausio 27 d., 7 val. vak., Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Bus valgių ir gėrimų bufetai. Gros Ramonio orkestras. Kaukėms skiriamos vertingos dovanos. Įėjimas \$1.00. (Sk).

J garsų žaidėjų sąj bus pakabintas ir žaidėjo Joe Ducky Medwick paveikslas, kuris 1937 metais buvo geriausias Amerikos žaidėjas. Vienas žaidėjo paveikslas imtas prieš 30 metų, o kitas šiom dienom.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia MEAT CUTTER Experienced. Quality service market. Full time. Ask for Ken. 1559 SHERMAN AVE. Evanston, Ill.

ELECTRICAL ENGINEER Excellent opportunity with a progressive company for a college graduate who majored in electrical engineering; will be responsible for project type work in our plant engineering section. Contact APPLETON COATED PAPER CO. 825 E. WISCONSIN AVE. APPLETON, WISCONSIN An Equal Opportunity Employer

INSPECTOR EXPERIENCED ON SCREW MACHINE-PRODUCTS AND IN QUALITY CONTROL APPLY SCREW MACHINE ENGINEERING CO. 6125 N. Avondale

MACHINE OPERATORS Young men interested in machinery and advancement. We have available steady employment and schooling if you desire.

SCREW MACHINE ENGINEERING CO. 6425 N. AVONDALE

MAINTENANCE MAN Able to do electrical work and general maintenance repairs on small equipment. Welding experience helpful. Call Mr. GALASSO 842-7660 BRADLEY & VROOMAN CO. 2629 So. DEARBORN

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų Why not insure your future in 1968 • RELOCATE TO EAST COAST • REGISTERED NURSES AND LICENSED PRACTICAL NURSES

APDRAUDŲ AGENTŪRA: namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išimokėjimo sąlygos. J. BACEVICIUS 6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS Call: Frank Zapolski 3208 1/2 W. 95th St. GR 6-4339 GA 8-8654

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBĖS Pardavimas ir Taisyimas 2646 WEST 69th STREET Tel.: Republic 7-1941

SIUNTINIAI I LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

LEO'S SINCLAIR SERVICE Leonas Franckus, Sav. Stabdžiai, sankabos, transmisijos (Standartinės ir Automatinės) ir motory remontas. — Towing. 5759 So. WESTERN AVE. Tel.: PR 8-9533

BUSINESS CHANCES Biznio Progos LIQUOR STORE & BAR FOR SALE Good southside location. Call after 3 P. M. 233-9667

RENTING IN GENERAL Nuomos MOTERIS ieško 3 ar 4 kambarių ar buto. Skambinti tel. 927-8231.

ISNUOMOJAMI 2 kambariai su visu išlaikymu ir patogumais, karštu vandeniu ir kt. Tel. 254-9846.

MARQUETTE PARKO CENTRE išnuomojami du apšildomi kambariai su visais patogumais. Telefonuoti 436-1566.

Simfoninis orkestras, susidedas iš 50 asmenų, muzikos garsais lydės kantatą "Kovotojai". Dalyvauja L. M. Ansamblis "Dainava" su kitu chorų chorisais. Kantatai diriguoja muz. Petras Armonas. Vasario 18 d. 3:00 val. p. p. skirkime jubiliejiniam minėjimui Civic operos rūmuose (360 W. Madison St.). Bilietai gaunami "Marginiuose". (Pr.)

REAL ESTATE REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS I MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747 PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI DRAUDIMO AGENTORA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS J. BACEVICIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233 • NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS • PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI • PAJAMŲ MOKESCIAI — INCOME TAX. LEONAS REAL ESTATE 2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

AMERICAN TRAVEL SERVICE Walter Rask, prezidentas 9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787 Vasario 26 d. išskrenda pirmoji iš m. ekskursija. Kelionė iš Chicago į Brüssel ir atgal kainuoja tik \$396. Kas nori pasinaudoti lėktuve likusiomis kelionės vietomis, privalo tuojau užsiregistruoti mūsų įstaigoje.

APDRAUDŲ AGENTŪRA: namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išimokėjimo sąlygos. J. BACEVICIUS 6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS Call: Frank Zapolski 3208 1/2 W. 95th St. GR 6-4339 GA 8-8654

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBĖS Pardavimas ir Taisyimas 2646 WEST 69th STREET Tel.: Republic 7-1941

SIUNTINIAI I LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

LEO'S SINCLAIR SERVICE Leonas Franckus, Sav. Stabdžiai, sankabos, transmisijos (Standartinės ir Automatinės) ir motory remontas. — Towing. 5759 So. WESTERN AVE. Tel.: PR 8-9533

BUSINESS CHANCES Biznio Progos LIQUOR STORE & BAR FOR SALE Good southside location. Call after 3 P. M. 233-9667

RENTING IN GENERAL Nuomos MOTERIS ieško 3 ar 4 kambarių ar buto. Skambinti tel. 927-8231.

ISNUOMOJAMI 2 kambariai su visu išlaikymu ir patogumais, karštu vandeniu ir kt. Tel. 254-9846.

MARQUETTE PARKO CENTRE išnuomojami du apšildomi kambariai su visais patogumais. Telefonuoti 436-1566.

Simfoninis orkestras, susidedas iš 50 asmenų, muzikos garsais lydės kantatą "Kovotojai". Dalyvauja L. M. Ansamblis "Dainava" su kitu chorų chorisais. Kantatai diriguoja muz. Petras Armonas. Vasario 18 d. 3:00 val. p. p. skirkime jubiliejiniam minėjimui Civic operos rūmuose (360 W. Madison St.). Bilietai gaunami "Marginiuose". (Pr.)

LAIKAS ATĖJO 7 KAMBARIŲ LIUKSUS rezidencija. 8 metų gelsvas mūras 28x65 pėdų su aukšta pastoje. Gazu baseboard šildymas. Karpetai, 2 auto mūro garažas. Su nuolaida \$36,000. 3 BUTAI IR BIZNIS. \$3,600 nuomos. Platus lotas. Maži taksai. \$21,400. APIE 30 PĖDŲ lotas ir garažas. Biznio zona. \$11,000. 2 AUKSTŲ MŪRAS. \$3,000 pajamų. Naujas gazu šildymas. 2 auto garažas. APIE 50 pėdų lotas. \$22,000. APARTAMENTINIS MŪRAS. Gražus 11 butų namas. Alumium langai. APIE \$12,900 nuomos. \$87,800. 2 BUTŲ — AUKSTŲ STOGŲ mūras ir garažas. Alyva šildymas. — \$25,500. 7 KAMBARIŲ mūras su balkonu. 2 auto garažas. Air conditioning. Karpetai, 2 vonios. Alumium langai. \$23,500. 6 KAMBARIŲ "octagon" ir 2 auto, mūro garažas. Moderni kabinet virtuvė, karpetai. Potvynio kontrolė. 35 pėdų lotas, \$19,950.

ATVYKITE — VISI LAUKIAM! Valdis Real Estate 2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA REAL ESTATE AND BUILDERS 2658 WEST 59th STREET Prospect 8-5454

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas NUTEKĖJIMO VAMZDŽIAI IR RINOS Patyrusių specialistų nauji ir taisymo darbai. Įvairūs stogai ir kaminiai. Dažymas iš lauko pusės.

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų Skambinkit LA 1 - 6047 arba RO 2 - 8778 Pilnai apdrausta, darbas garantuotas. Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada.

HEATING CONTRACTOR Irengių naujus ir perstatyti senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengių vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apkaiciavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiečiuose. Domas Zukauskas HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame. KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudžiūzome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas. Skambinkit LA 1 - 6047 arba RO 2 - 8778 Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada.

BIVIN'S SEWERS 3227 W. North Ave. 3021 West 63rd St. Išvalome išmatų baseinus, pravalome visus vamzdžius, pataisome vandentekį. Apkainavimas veltui. Telefonuoti 276-2421.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS